

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan sveder izvenrednih dogodkov in praznikov.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto K 35—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Vse bodo razbili.

Dr. Steinwender je postal rabin. Zmerjajoč na vse pretege, naznanja v graški »Tagespostu«, da bodo nemški nacionalci na jesen v državem zboru vse razbili, »dass die Scherben fliegen« in da razženejo parlament, ker ne marajo več prenašati obstrukcije.

Že nekaj let sem je stari Steinwender bolj papeški od papeža: hujši fiskalist, kakor finančni minister in bolj sovražen parlamentu od največjega reakcionarja. Njegova jeza je postala zdaj toliko večja, ker so nemški volilci sami začeli spoznavati, da slabših zastopnikov, kakor so ti nemirni nacionalci, že sploh ne morejo imeti.

Steinwenderjeva jeza se obrača zoper obstrukcijo. Svoj čas se je sam udeležil nemške obstrukcije, a danes mu je seveda vsaka obstrukcija neprijeten pojav, kajti danes je na krnilu izrazito nemška vlada in nemška birokracija ima večjo moč kakor kdaj prej. Dani so vsi pogoji za tako vladanje, kakršno žele nemški nacionalci, le to je križ, da se zdaj ta, zdaj druga stranka loti obstrukcije.

Na jesen mora biti drugače, oznanja dr. Steinwender: če na jesen ne bo konec obstrukcije, razbijejo nemški nacionalci ves parlament. Revolucijo v parlamentu hočejo napraviti in prisiliti vlado, da ustavolomnim potom, namreč s § 14. ukrene vse, kar želi dobiti in česar parlament izlepa ne dovoli ter povrh še za vedno ubije vsako obstrukcijo s tem, da vpelje oster državnozborski poslovnik, morda po vzorcu slovitega Tisze.

Kar je Steinwender z buršikozno predrznostjo izbruhnil iz sebe, to je — in v tem tiči pomen njegovega nastopa — res mišljenje nemških strank. Veljavna ustava nima danes hujših nasprotnikov v državi, kakor so nemške stranke. Z uvedbo splošne in enake volilne pravice so se razmere vsaj v parlamentu predrugačile, nemška moč je v parlamentu oslabiljena in zato bi Nemci najraje videli, da bi ustava sploh izgine in bi mogla nemška vlada s pomočjo

nemške birokracije gospodovati po svoji volji — nemstvu bi to ne bilo na kvar.

Vse razbiti! To je, kakor se kaže, nemška parola za bližnjo prihodnost. Češko kraljevino so nemški obstrukcionisti spravili na rob propada in vlada se pripravlja, da odpravi deželno ustavo in izroči oskrbovanje avtonomnih poslov posebni cesarski komisiji. Iz češkega deželnega zbora je samo en korak v dunajski državni zbor.

Z demoliranjem ustavnih temeljev v državi hočejo Nemci zagotoviti svojo nadoblast in svoje gospodstvo nad Slovani. Demoliranje je njihovo zadnje upanje. Izjalovilo se bo tudi to, kakor se je še vsak tak nenaravni poskus. Če pride do napovedane jesenske revolucije, se zna zgoditi, da bo pod ruševinami drž. zbora pokopano ravno to, kar bi dr. Steinwender tako rad in za vsako ceno rešil, namreč nemško gospodstvo. Sicer pa naj se zgodi karkoli: te moči nimajo ne Nemci ne vlada, da bi slovanske narode še kdaj potlačili pod nemški podplat.

Kriza na Češkem.

Vse nedeljsko češko časopisje se peča z ex lex - stanjem, ki se ima še ta teden po odstopu deželnih odbornikov in z vpostavitvijo posebne cesarske upravne komisije uvesti na Češkem. Tozadevne sklepe ministrskega sveta, ki se je vršil v soboto, je že predložil ministrski predsednik grof Stürgkh cesarju v potrditev. Brezdvomno bo tudi razpuščen deželni zbor, katerega mandati itak potečejo jeseni. Finančna sredstva dežele so takorekoč že izčrpana in sredi prihodnjega tedna bodo deželne blagajnice popolnoma prazne.

Češki realisti so izdali oster protest proti tej nameri. V tem svojem protestu izjavljajo, da je bila taktika mladočehov in agrarcev že od začetka napačna, ker ni imela smotnega programa. Edino mogoče temelj za pravičen sporazum obeh narodov je demokratizacija volilne pravice za deželni zbor in občine. Vlado podpira pri njenem postopanju plemstvo, ki hoče na vsak način obdržati svoje

gospodujoče stališče v deželi. Situacija je kritična, vlada mora napraviti nov poskus, da omogoči deložnost češkega deželnega zbora. Če bi se pa ta poskus ponesrečil, tedaj naj razpusti deželni zbor ter razpiše nove volitve.

Organ čeških agrarcev »Venkov« izjavlja, da se mora energično proti temu protestirati, če namerava vlada nagraditi na stroške Čehov nemško obstrukcijo. Vlada naj ne misli, da morajo krizo na Češkem nositi le Čehi. Kriza na Češkem je danes zadeva cele monarhije. List svrta vlado pred absolutističnimi koraki, ki bi mogli pri Čehih ostresti vero v ustavo.

V glasilu soc. dem. stranke »Pravo Lidu« izjavlja poslanec dr. Šmeral, da žele češki socialni demokrati, da se obdrži avtonomija, in da že danes protestirajo proti ex lex stanju. Posl. dr. Šmeral naznanja oster boj svoje stranke proti komisariatu.

»Česko Slovo« je izvedelo iz informiranih krogov, da bo komisariat na Češkem toliko časa obstojal, da bodo Čehi pod pritiskom od zgoraj in pod pritiskom odpravljen avtonomije sklenili mir z Nemci. Ključ imajo češki deželni odborniki, ki imajo v zvezi s konzervativci večino v deželnem odboru. Če češki deželni odborniki ne resignirajo na svoja mesta, tedaj bi bilo izključeno, da bi konzervativni deželni odborniki to storili.

Razvidno je torej, da hoče vlada s represalijami prisiliti Čeha, da se sporazumejo z Nemci. Če pa bo tak sporazum trajen, je veliko vprašanje.

Slovenci — predstraža Jugoslovanstva.

»Riečki Novi List« priobčuje izpod peresa »Delminiensisa« z ozirom na vest, da namerava vlada ustanoviti vseučilišče v Sarajevu, članek »Adrijski problem in vprašanje vseučilišča v Sarajevu«, v katerem se z izredno toplino in odločnostjo izreka za slovenske vseučiliške zahteve.

Tako piše med drugim: »In zakaj je gospoda nasprotna vseučilišču v Ljubljani in na podnožju Julijskih Alp? Zakaj prihajajo z argumenti, kakor da bi v Ljubljani ne imeli ličijske knjižnice, ki obstoja že od Napoleonovih časov, kakor da bi ne imeli muzeja, ki že 60 let zbira prirodno in starinsko blago z marljivimi rokami Dežmana, Rutarja, Pavlina in drugih?

Čemu računajo tako brezobzirno na politično brezbriznost naših poslancev, ki bi naj ne spregledali, da je vprašanje naših vseučilišč zapostavljanje naših kulturnih potreb in zahtev — ad kalendas graecas? Čemu pa Sarajevo in ne Ljubljana?

Dobro bi bilo, da se ustanovi vseučilišče tudi v Sarajevu, ako finančna moč dežele to pripušča, toda to se ne sme nikdar zgoditi na račun Ljubljane!

Slovenci so naše predmestje, oni so naše narodno zaledje. Slovenci branijo hrvatstvo, Hrvati srbstvo, a Srbi bolgarstvo od navala germanizma.

To resnico, ki temelji na zgodovini in na zemljepisju, je treba vedno uvaževati.

Mi smo se že v sedmem stoletju naselili v teh pokrajinah ob Adriji, a Nemci, ki so nas v naši hiši razlastili, se sedaj pripravljajo na to, da nas prežene z naših ognjišč. Imajoč na razpolago upravo, gospodarska in prometna podjetja gonijo nas, iti s trebulom za kruhom, a oni se naj vgnezdijo ob Adriji ter gospodarsko in prometno zagospodarijo od Baltika do Jadrana ter nam vzemo iz rok to prirodno svetsko cesto.

Ta prirodna cesta je najdragocenejši kapital naše monarhije.

Germanika povodenj hoče Slovence in istrske Hrvate potisniti vse nižje in nižje ne samo do morja, marveč celo v morje in preko morja, madžarski naval pa tira podravske Hrvate vedno nižje in nižje, vedno dalje in dalje do Albanije, potem pa tudi z njimi v morje ali pa preko morja.

Hrvati se morajo z vso dušo postaviti za slovensko vseučilišče v Ljubljani, samo obžalovati je, da Ljubljana ne leži na Štajerskem. Od-

ločno se je nam treba zavzemati za slovenske zahteve, vsi drugi obzirji morajo se temu podrediti, vsi so malenkostni pred velikim vprašanjem naše narodne samoobrambe na Adriji.

Adrija ni samo biser in drag kamen v krasotah naše domovine, ona pomenja še dosti več.

Z našo Adrijo ostanemo, s tujo brezpopojno propadamo!

Ne pozabimo nikdar, da so Slovenci antemurale (predstraža) južnega slovanstva!

Dogodki na Balkanu.

Srbsko - bolgarski konflikt.

V Bukarešti so mnenja, da se je situacija zboljšala. V soboto ponoči je dobila romunska vlada poročila iz Sofije in Belgrade, ki kažejo, da se bo dal konflikt med Bolgarsko in Srbijo mirnim potom rešiti. Mobilizacijske predpriprave so zaradi tega začasno prekinili. Tudi razburjenje v javnem mnenju se je precej polegilo. V političnih krogih trdijo, da je Romunska odredila priprave za mobilizacijo vsled tega, ker po informacijah romunske vlade izbruh vojne med Srbijo in Bolgarsko še nikdar ni bil tako blizu, kakor ravno v poslednjih dveh dneh. Kralj je svoje odpotovanje v Sinajo vsled nepojasne situacije za par dni odložil. V soboto popoldne je sprejel nemškega poslanika v daljši avdijenci, kateri se pripisuje veliko politično važnost.

Romunska.

Na poučenih mestih dunajskih izjavljajo, da akcija Romunske na Dunaju ni iznenadila; brezdvomno jo je povzročil ruski vpliv. Da je Bolgarska zahtevala od Rusije odločitev v teku osmih dni, je resnično. Vendar pa ni znano, če je Rusija spritoče za zahteve odklonila razsodišče. Gotovi dunajski politični krogi pa so mnenja, da je Romunska napravila omejen korak vsled intervencije tripartente. Ko je Rusija uporabila vsa sredstva, ki jih je imela na razpolaganje, in ko se je zdelo, da je vojna neizogibna, so zastopniki tripartente dovedli romunski kabinet od tega, da je Romunska začela mobilizirati proti Bolgarski. Romunska pa trdi,

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.
(Dalje.)

»Z ozirom na vse, kar sem slišal o njenem značaju — da. V Ellisovem gospodarstvu so razen zakonske dvojice en kletar, kuhar, pomivalka, Karolina Wells in en lakaj, nadalje odgojiteljica miss Grace Maurice, bivša učiteljica, o kateri še nisem dovolj informiran. Ta je hči nekega propadlega zdravnika, ki je na tako slabem glasu, da se kar ne morem oprostiti nekega suma napram nje. Doktor Charles Maurice ima razen te hčere še enega sina, ki je — kakor njegova sestra — hitro odločen, zapustil očev dom, ko mu je postalo bivanje tam nezgodno. Ta značajnost postavlja v ugodno luč brata in sestro. Mladi mož je bil baje nato nastavljen v neki trgovini za kolesa ter je postal pozneje šofer; ker pa od tedaj ni občeval niti s svojim očetom, niti s svojo sestro, so ga kar zgrešili. Vse osebe v Ellisovem gospodarstvu so bile natančno zaslišane, ne da bi se pri tem proti kateri teh oseb pojavil kak sum.«

»Kakšni odnošaji vladajo zdaj med doktorjem in njegovo hčerjo?« sem vprašal.

»Nikakršni, in sicer že par let. O vzgojiteljici imajo v Ellisovi hiši ravno tako kar najboljše mnenje, kakor o nesrečni otroški varuhinji, ki je od žalosti in bolesti kar izven sebe. Sočustvovanje vzgojiteljice sicer ni tako očividno, vendar pa ni — kakor meni mrs. Ellis — manj globoko in pristno. Ker je mala sleherni dan z mnogimi osebami občevala, otežuje to zasledovanje, ker se prvi sum seveda obrača proti domačim ljudem in ker se s tem lahko zamudi zasledovanje pravega sledu, ki morda vodi proti popolnoma tujim osebam.«

Brezupno sem zmaljal z glavo — tudi meni se je dozdeval ves slučaj tako temen in zagoneten, kakor le mogoče.

»Neposredno potem, ko je Mary izginila,« je nadaljeval Connors, »je vprašala Karolina Wells policijskega uradnika še precej brezskrbno, ali ni morda videl otroka, in šele, ko se je prepričala, da je bil otrok ukraden in odpeljan, sta prevladala strah in razburjenje deklica. V tem hipu pa se je pojavil nov in morda važen činitelj v vsej zadevi.«

Skoraj dve leti je neki mladi mož z imenom Rafael Henges večkrat obiskoval v sosesčini sobe, v katerih so stanovale služkinje. In čeprav so ga vsa dekleta v okolici rada videla, je vendarle v zadnjem času protežiral edinole Karolino Wells. Henges je krepak in gibčen mornar in ima vse

one lasnosti, ki morejo učinkovati na srce kake služkinje. Onega kritičnega dne je kar naenkrat prihitel z neke sosednje ceste, ko je zaslišal vpitje služkinje, je razburjeno izpraševal policijskega stražnika ter rotli Karolino, naj mu pove vzrok svoje žalosti. Potem je spremil deklico domov, pomagal ji tam razjasnjevati, kako je izginil otrok, ter je šel takoj nato s kletarjem preiskovati sosesčino. Seveda je prav natančno poznal Mary, bila je celo njegova ljubljanka, kadar je prišla v suterenske prostore Ellisove hiše. Seveda je Rafael Henges zdaj pod policijskim nadzorstvom. Če sta s Karolino Wells v resnici dogovorjena, tedaj pač ni treba mnogo razmišljati, kako je bila mala odpeljana; pač pa je predvsem naša naloga, izvedeti, kje se otrok zdaj nahaja, ter napraviti vse potrebne korake, da ga zopet dobimo.«

»Ali čaka policija na to, da bo dobila kako sporočilo od zločincev?«

»Seveda, ravno tako kakor jaz; kaj nam pa drugega preostaja? Saj more biti to samo še vprašanje časa, kajti predolgo lopovi pač ne bodo več čakali; prav dobro vedo, kdaj bo njihova ura prišla. Mož žrtvuje vse za svoje življenje, mati pa vse za svojega otroka.«

»Ali hočete morda s tem reči, da se bo ugodilo zahtevam zločincev?« sem vprašal razjarjen. »Ali boste v resnici plačali?«

Oči so se Connorsu nekako čudno zasvetile, ko je odgovoril: »Mogoče bomo — plačali, razkrinkali, kaznovali. Na stališče filistrske morale se pri tem seveda ne smemo postaviti — lahko je človek junak, čeprav mora plačevati. Tudi ne smemo napraviti otroka za igračo svojih pravnih pojmov, vsled česar je pri takih zločinih v gotovih slučajih odobravati kompromis z zločinci. Koliko denarja bi morda vi žrtvovali, da si ohranite svojo Jenny! Sicer pa nočem biti že s tem zadovoljen, da privedem roparje od tega, da izroče otroka, čeprav mr. Ellis ničesar drugega od mene ne zahtevata.«

»Vi imate prav,« sem odgovoril po kratkem premišljevanju. »Trebja je poskusiti lopove izvabiti iz njihove rezerve; prav lahko čutim, kako grozno mora učinkovati to strašno pričakovanje na starše.«

»Gotovo, in vsled tega komaj čakam, da dobim kako oporišče, in naj bo tudi najmanjše, ali pa da izsledim koga, ki bi mi dal, četudi najmanjši pripomoček, da bi mogel potem razgrniti vso tajinstveno zadevo. Vi poznate mojo spretnost, toda v tem slučaju, kakor se bojim — mi bo delo še s tem otežkočeno, da najbrže ne bom dobil ničesar pismenega v roko.«

»To se prav lahko zgodi!« sem pritrdil.

»Žal,« je vzdihnil Connors. — »Kmalu boste videli, da imam prav.« Ostri glas telefonskega zvonca je prekinil najin pogovor. Kakor elektrizaran sem skočil s stola. Že je imel Connors slušalo pri ušesu ter poslušal z napetim interesom.

»Vendar!« je zamrmral ter olajšano vzdihnil. Takoj nato pa je odložil slušalo ter segel po svojem poročniku. »Pojdite, dragi prijatelji!«

Hitela sva k hišnemu dvigalu in v par minutah sva že sedela v vozu, katerega dobro poznal voznik je Connorsove misli še poznal, če mu je ta prikimal.

»V ženskem časopisu »Telegram« stoji,« mi je pojasnil moj prijatelj; »poklicala bova prvega prodajalca časopisov, ki ga srečava.«

»Vendar pa je še prezgodaj, če ne gre za posebno izdajo,« sem pristavil.

»Kakor pa se mi je ravnokar telefonično sporočilo, gre ravno za posebno izdajo.«

»Ali delate skupno s policijo?«

»Ne, jaz delam sam, vendar pa mi policija vsa svoja dejstva takoj sporoča. Harper Deanova soproga je poslala mr. Ellisu k meni, oziroma je svetovala mrs. Ellis, naj se obrne name. Norma in ona sta intimni prijateljici, vsled česar se toliko bolj zanima za ta slučaj.«

(Dalje prihodnjik.)

da je postopala brez tuje intervencije. Že pred tremi tedni je v neki noči, naslovljeni na velevalisti, izjavila, da v slučaju konflikta med balkanskimi državami ne bo ostala nevtalna. Če pa se bo Bolgarska spoznamela s Srbijo, tedaj Rumunska ne bo napravila nikakoršnih nadaljnjih vojaških odredb in tudi ne zahtevala od Bolgarske ozemlja za odškodnino. V dunajskih poučenih krogih menijo nadalje, da se bo Bolgarska vendarle na ta ali oni način izjavila za to, da pošlje svoje zastopnike na petrograjsko konferenco.

Predno pa bo Rusija zopet pozvala balkanske države na to konferenco, bo skoraj gotovo zahtevala, da balkanske države prej demobilizirajo, kar je brezpogojno potrebno, da se onemogočijo dogodki, kakor pri Zletovem. Diplomatični krogi so dobili iz Beograda poročilo, da so v Srbiji z največjim zadoščenjem pozdravili nastop Rumunske proti Bolgarski. Zdaj smatrajo za izključeno, da bi Srbija pokazala kakoršnokoli popustljivost napram Bolgarski. Vsled tega je Pašić tudi preložil svoj ekspoze na danes. Govori se, da bo Pašić danes drugače govoril, kakor je prvotno nameraval.

Spopadi med Srbi in Bolgari.

Neka bolgarska četa je naletela med Bitoljem in Ohridom na močen srbski vojaški oddelek. Po ostrem boju se je četa srbske posrečilo, prebiti se skozi vrste Srbov. Na obeh straneh so imeli občutne izgube. Tudi pri žajčaru so se vršili v petek in v soboto spopadi.

Romunska - srbska zveza.

»Adeverul« poroča, da je srbska vlada v zadnjih dneh na nasvet francoske in z dovoljenjem ruske diplomacije predlagala v Bukarešti, naj se sklene romunska - srbska zveza, ki naj bo naperjena proti Bolgarski. Z izvedbo tega načrta tripartentente je bil baje poverjen francoski poslanik v Bukarešti, Blondel.

Avtonomna Makedonija?

Ne ve se še, kaj bo Bolgarska podvzela proti postopanju Albanije, posebno z ozirom na makedonske Bolgare, ki zdaj najbrže ne bodo dosegli, da bi jih priklopili Bolgarski. Nekateri menijo, da se bo Bolgarska predvsem sporazumela z Rumunsko. Rumunska pa izjavlja, da tudi tedaj ne bo izpremenila svojega dosedanjega stališča, če dobi večje koncesije. Misel, z ustanovitvijo avtonomne Makedonije rešiti krizo, zopet stopa v ospredje.

Štajersko.

Trbovlje. V sredo 25. t. m. se je vršil precej dobro obiskan občni zbor moške C. M. podružnice. V zborni sestavljeni poročila blaginika g. Oseta je razvidno, da je imela podružnica okrog 1200 K prometa, 136 članov, 29 nabiralnikov v oskrbi, kateri so vrgli družbi okrog 260 K. Narodnega blaga je prodala za okrog 80 K. Priredile so se štiri gledališke predstave pod vodstvom g. režiserja Pertota, kateremu se občni zbor zahvali. Prvenstvo pri nabiralnikih je dobila gostilna Počivavšek, najprirednejša nabiralka je bila pa Ocepek. Zborovalce je v nad eno uro trajajočem krasnem govoru vspodbujal pot. učitelj g. Ante Beg. Odbor se je sledeče sestavil: Josip Moll ml., predsednik, Jože Letnik, podpreds., Juro Naglav, tajnik, Josip Tory, namestnik, Franjo Oset, blaginik, Franc Feštanj, namestnik. Odborniki: Franjo Pertot, Anton Počivavšek, Josip Mahkovec, Franjo Pungarčar. Pregledovalca računov gg. Omerzu in Velkavrh. Odbor nam jamči, da bo podružnica tudi v bodoče delovala, da ostane kakor dosedaj najzvořejša na deželi. Sklenilo se je, da se priredi letos večjo slavnostno skupno z žensko podružnico. Z željo da podvojimo število članov, zaključil predsednik občni zbor.

Iz Celja. Nemška dekleta so ustanovila lastno podružnico »Südmärke«. Predseduje pa ji hčerka tistega Iglarja, ki je menda še vedno na dopustu kot nadučitelj v Loki pri Zidanem mostu, zato, da na celjskih nemških šolah proti mastni odškodnini poučuje slovenščino. Pozvali smo že večkrat deželni šolski svet, naj to zadevo uredi, pa naproti renegatom ima ta spoštovana c. kr. oblast očitno oči zavezane. Bivši znanci in prijatelji Iglarjevi in vsa slovenska javnost bo sedaj vedela, kaj se ima o tem človeku misliti.

Iz Celja. Ker se je morala zadnja seja občinskega zastopa vsled nastale nesklapnosti prekiniti, se je ista danes, v nedeljo, dopoldne pod predsedstvom župana A. Fazarin-

ca nadaljevala. V imenu županstva je poročal občinski svetovalec dr. A. Božič. Glede gostilniških koncesij Ploj - Seitz in Pirman - Strašek v Gaberju je izjavil občinski zastop, da ni za nadaljno izvrševanje istih lokalne potrebe. Domovinska pravica se je podelila Jožetu Borštarnju, Francu in Ani Antleji, Martinu in Tereziji Arčan, Urbanu Koržetu, Antonu Weberju in Ivanu Kvasu. Tri prošnje so bile odklonjene. Istotako se je odklonila prošnja za zvišanje podpore Rdečemu križu.

wieck : e.g.Keuo

Velika izguba klerikalne posojilnice v Celju. »Sloga« poroča v svoji zadnji številki: »Klerikalna posojilnica (pri »Belem volu«) v Celju je imela posojeno na nekem falitnem mlekarstvu podjetju v Medvodah na Kranjskem vsoto 100.000 K. — Podjetje je faliralo in posestvo je prišlo na dražbo. Kakor je razvidno iz razdelilnega sklepa c. kr. sodnice v Ljubljani z dne 16. junija 1913 opr. št. E 3479/12-68, na str. 8., pod postavko 12, je klerikalna »Ljubljanska posojilnica in hranilnica« v Celju propadla s celotno terjatvijo 100.000 K z vsem obrestni vred. — Odgovornost za to poročilo prepuščamo seveda »Slogi«. Sicer pa bomo videli, kaj bodo rekli na to mariborski časopisi.

Iz Celja. (Priporočljiv za v. d.) Bivši Hausenbichlerin penzionat je prevzelo neko društvo nemških gospod pod protektoratom naših prusakov na magistratu. V zavodu pa ste samo dve nemški dekletki, vse ostale gojenke so Slovenke in Hrvatice. Za slovenske in hrvaške starše bo zanimivo zvedeti, da sili vodstvo zavoda slovanske gojenke k nemškim slavnostim (včeraj na pr. so ta dekleta pri Rauscherju na mimoidoče turnirje metala cvetlice) in jim vcepila na ta način sovraštvo do materinskega jezika in roda. Priporočamo drugim slovenskim in hrvaškim časopisom, da ta škandal glede celjskega »Mädchenheima« pribejijo.

Lepo posestvo s pekarjo, ki izbornu uspeva, je pod ugodnimi pogoji v večjem kraju na Dolenjskem na prodaj. Informacije daje moška podružnica Branibora v Celju.

Iz Žalca. Tu je umrl brat bivšega zdravnika dr. Bergmanna st., mag. pharm. Franc Bergmann. Pogreb se je vršil včeraj. Ugledni rodbini naše sožalje!

Iz Šoštanj. Včeraj, v nedeljo, je mislil imeti — dr. Petritschek pri Breschniku shod, na katerem je nameraval na znani svoj način govoriti o razmerah pri šoštanjski posojilnici. Slovenjgraško okr. glavarstvo je pa shod prepovedalo, s čemur je tudi prav storilo. Nesreče, ki lahko zadevajo vsako gospodarsko podjetje, ne smejo služiti posameznikom v reklamo in demagogične namene.

V Škofi vasi pri Vojniku se vršijo v kratkem občinske volitve. Volilni imenik je razpoložen do 7. julija. Ker izkazuje več nepravilnosti, bo dobro, da si ga naši somišljeniki ogledajo.

Se odmevi frankovske slavnosti. Iz Ormoža nam pišejo: Kako zelo se je ponesrečil nemškutarski požarniški »Gautag« v Loperčicah in kako velik vtis je napravila od 2000 kmečkih ljudi obiskana slovenska protiprireditel, kaže najlepše besno zmerjanje šnopsarskega »Štajerca«, ki se še vedno nadaljuje. Znani poštnjak s predolgimi prsti, ki so si ga Nemci kupili kot kako domačo žival za ta nečeden posel, zmerja vse skupaj, narodne in klerikalne časnikarje. »Slovenski Narod« in »Stražo«, Brenciča in dr. Serneca. To je pristno germansko maščevanje za poraz. Pa ne bo napravilo na nas in naše ljudi nobenega vtiska. Kadar razna ščeneta lajajo, je znamenje, da mi jahamo! Zanimivo je, da nemškutariji tajijo, da bi bili peli »vahtarico« in da se bojijo bojkota nemških trgovin. Če bi bili junaki, bi izjavili, da so peli svojo veličastno himno in da jim ni nič za slovenske odmevalce! Le psujite in denuncirajte naprej!

Proti občinskim volitvam v Orehovi vasi pri Račah, kjer so zmagali pred 14. dnevi z velikimi težavami v 2. in 3. razredu državni poslanec Pišek in tovariši, je vložen ugovor.

Iz Ptuj. Poročil se je dne 28. t. m. v Pragi g. dr. Vekoslav Visenjak, odvetniški koncipient v Ptuj, z gospo Manjško Rydlovo iz Smichova. Bilo srečno!

Iz Majšperka pri Ptuj nam poročajo: Tu je umrl posestnik in gostilničar gosp. Janez Korže, star 65 let.

Sneg v Aniški dolini na Zgoranjem Stajerskem. »Grazer Tagblatt« poroča iz Fohnsbacha: Po toplih in solnčnih dnevih sredi junija je nastopilo mrzlo in deževno vreme. Danes, dne 26. junija, sneži že od ranega jutra. Sadno drevice pobeša veje pod težo mokrega snega, žito je vse porušeno in leži na tleh. Tekom predpoldneva so odgnali mlado živino s pla-

ninskih pašnikov. Sneg bo napravil občutljivo škodo.

Drobne novice. Iz Ormoža. Včeraj se je vršilo v stari posojilnici neko klerikalno politično zborovanje. Od kedaj pa spadajo take prireditve — posojilnične prostore? — Pri Sv. Miklavžu pod Mariborom so zmagali, kakor poroča »Straža«. Slovenci pri občinskih volitvah v vseh 3 razredih. Ta zmaga je v toliko važna, ker ne bo mogel sedaj Schulverein vriniti nameravane podpore za stavbo nove šole z — nemškim učnim jezikom in ostane šola slovenska. — V Solčavi je izvoljen za župana Jožef Kordež, p. d. Ravničar. Občinski odbor je trdo klerikalni, zato je tudi primerno »vnet« za povzdigo tujskega prometa. — Iz poštnih službe. Za poštnega praktika je imenovan v Mariboru Leon Werstouscheg (!). Poštni oficijantom je imenovan Ant. Pevec za Pragarsko in Terezija Löschnig za Zalec. — Iz Maribora. Novi most čez Dravo se bo odprl tisti teden po 20. avgustu. Slavnosti se udeležijo enadvojvoda, več ministrov in štajerski namestnik. — Iz Gradca. Porotno sodišče je obsodilo graškega bankirja Jungla zaradi krive, ponesrebe in goljufije na 4 leta težke ječe.

Koroško.

Alpska avtomobilna vožnja. Iz Trsta so se odpeljali gosti letošnje alpske avtomobilne vožnje, med katerimi se nahajajo tudi nadvojvodi Leopold Salvator, Josip Ferdinand in Henrik Ferdinand, ob 6. uri jutraj čez Istro proti Kranjski. Kranjsko avtomobilsko društvo je sprejelo goste na Ljubelskem prelazu. Vožnja je potekala ugodno, pripetila se je samo neljuba nepravila, da je na nekem križišču oddelek, sestojec iz 8 avtomobilov, ki imajo vodstvo vožnje, zgrešil pot, in je moral peljati več kilometrov nazaj. Prvi so dospeli v Celovec okoli 4. ure popoldne. Mesto je bilo v zastavi in številne množice prebivalstva so navdušene pozdravljale goste, posebno nadvojvode. Od 43 avtomobilov, ki so odpeljali v nedeljo z Dunaja je bilo do včeraj 10 avtomobilov od konkurence izločenih. 15 voz, ki je zapustilo Trst se brez vsake črne točke, je prišlo v Celovec brez kaznivih točk. V Trstu sta ostala baron Malberg in g. Guillaume. Dr. Klinkosch, ki se je ponesrečil na Toblaškem polju, se je pripeljal v Celovec, in se udeležil nadaljne vožnje. Od 15 omenjenih neakzovanih voz, sta tudi dva voza Puchove tovarne, katere dva vodita gospa Moraiu in grof Lamberg. V Spitalu ob Dravi se je pokvaril avtomobil nadvojvode Ferdinanda Henrika in je nadvojvoda moral vožnjo začasno prekiniti in prenočiti v Spitalu.

Požar. Na Stasovi je pogorela hiša in gospodarsko poslopje pri Burjanu. Ogenj, o katerem se ne ve, kako je nastal, se je silno hitro širil in je ogrožal celo vas. Burjan je bil zavarovan za 4000 K; škoda je mnogo večja.

Smrt na železniškem tiru. Iz Beljaka poročajo, da je povozil tovorni vlak nedaleč od železniškega mosta na turški progi železniškega delavca Štefana Taška. Tašku je odtrgal stroj glavo in desno roko. Tašek je nesrečo zakrivil sam. Igral je z nekim tovarišem na progi in preslišal zaverovan v igro vlak, ki ga je prehitel. Mož zapuščal vdovo in štiri nepreskrbljene otroke.

Primorsko.

Iz železniške službe. Vodja tržaškega inšpektorata južne železnice višji inšpektor Henrik Stümpel prestopi s 1. julijem po 43letni službi v pokoj.

Zahvala. Podpisano društvo se iskreno zahvaljuje vsem činiteljem, ki so pripomogli k denarni pomoči novoustanovljenemu »Sokolu« pri Sv. Jakobu. Posebej pa se zahvaljuje narodnemu klubu »Triglav«, pevskima društvoma čialnice in »Iliriji«, Ciril - Metodovi podružnici, odboru trgovsko - obrtne zadruge v Trstu, godbi N. D. O., učiteljskemu zboru dekliške Ciril - Metodove šole pri Sv. Jakobu, konsumnemu društvu »Jadrana« za brezplačno prepušitev veselice prostora ter vsem onim, ki so preplačali vstopnino pri zadnji veselici in vsem darovalcem daril za paviljone. — Odbor »Sokola« pri Sv. Jakobu v Trstu.

Trgovska in obrtniška zbornica v Trstu je imenovala v zadnji seji štiri zastopnike v tržaški občinski svet odnosno v tržaški deželni zbor. Nato je bil sprejet nujni predlog glede sestave prevoznih tarifov molдавskega pristanišča Holešovice. Tozadevno je bila sprejeta resolucija

približno sledeče vsebine: Trgovska in obrtniška zbornica opozarja v oči-gled akcije, ki je uvedena v prid tega pristanišča na dejstvo, da vsaka pretiravana in umetna tarfina sestava za reška pristanišča, ki gravitirajo proti inozemstvu lahko nevarno vpliva na konkurenčne razmere največjega avstrijskega trgovskega pristanišča v Trstu. Zbornica upa, da bodo merodajne kompetentne oblasti preprečile vsako oškodovanje tržaškega pristanišča, katero oškodovanje bi imelo zle posledice tudi na gospodarskem polju v obče. Ta sklep ima borzna deputacija zbornice prijavitelj železniškemu in trgovskemu ministru s primerno novelo in ukrenitvi vse tozadevne potrebne korake.

Albanski mogotci. Vodja provizorične albanske vlade (?) Izmail Kemal beg se je odpeljal iz Trsta v spremstvu svojega sina, tajnika in več albanskih notablov v Lloydovim parniku »Heliouan« v Valono.

Smrtna nesreča v tovarni za olje v Trstu. V tovarni za olje je padel ponoči med službo v kotel vrele masti delavec Štefan Kreševič, 28 let star oženjen, oče 5 otrok. Kreševič je ponoči zaspal, ko se je zbudil je tekla mast že iz napolnjenih kotlov po tleh in on se je, ko je hitel zapirati zatvornice spodrsnil na masti in padel v kad razstopljene masti, kjer je ležal skoro 7 ur, kajti bil je ponoči sam v službi.

Obsojen policijski revirni inšpektor. V soboto popoldne se je končala javna obravnava proti policijskemu revirnemu inšpektorju Walterju pl. Martinitzu v Trstu. Ta Martinitz je dne 6. marca povodom inšpekcije policijske stražnice na cesti Chioggia v Trstu zapisal stražniku L. Guliču v raportno knjigo zaradi malenkostnih prestopkov sledeče: »Jaz vam ne bom dal miru, preganjal vas bodem, da bode črni.« Nato je sunil g. inšpektor Guliča v trebuh s tako silo, da je Gulič padel nezavesten po tleh. Martinitz je pri obravnavi tajil vsako krivdo. Toda vse priče so izrekle nasprotno. Sodišče je obsodilo Martinitzu na 10 dni zaporu. Ko je predsednik senata prebral sodbo, se je obrnil Martinitz proti senatu in glasno zaklical: »Gratuliram k temu justičnemu umoru!« Zaradi tega klica je bil Martinitz takoj obsojen na 30 kron globe, poleg tega se je določilo, da se izroče vsi spisi te nečedne Martinitzove afere preiskovalnemu sodišču.

Marogasti legar. Petnajst oseb posadke »Vorwärts«, ki so oboleli za marostim legarjem, so izpustili zdravili iz pomorskega lazareta. V lazaretu je še 6 bolnikov, ki bodo pa tudi v teku 3 dni odpuščeni.

Ponesrečen parnik. Parnik »Wurmbrand« je moral na poti v Trst ob istrski obali ustaviti zaradi nekega defekta pri stroju. Potniki so se prepeljali z motornim čolnom na suho, od koder so odpotovali proti Trstu z vlakom.

Srbske kape. Na bosansko - dalmatinski meji je konfiscirala avstrijska oblast več sto srbskih kap s srbskim državnim grbom, katere kape so nosili dalmatinski Srbi. Te kape so zelo nevarne in bi lahko povzročile buno med dalmatinsko - bosanskim prebivalstvom.

Dnevne vesti.

Centrala na Završnici. Od uglednega strokovnjaka smo dobili naslednji račun: Deželni odbor razpisuje v časopisih dobavo približno 1000 k. m. žel. cevi, 1 m v premeru, in za 160 m bruto-padca za privod vode turbinam in električni centrali na Završnici. Ne poznam projekta, le vodo samo, ter zasledujem polemiko glede zmožnosti in torej vrednosti centrale. Na podlagi zgoraj navedene dobave se praktik lahko orientira. Pri ekonomičnem izkoriščanju profila razpisanih cevi bo mogoče dobavljati turbinam 12 m³ vode v sekundi. Ta množina vode pri netto-padcu in odštetju izgub v cevih, turbinah in alternatorjih proizvajala maksimalno 1600 konjskih moči (brez izgub v omrežju). Ker pa se, kakor sem bral v »Slovenecu«, operira v projektu z rezervoarji, torej z akumulatorji enerzije, je srednja množina enerzije porabne vode manjša. V praksi je minimum polovičnega maksima. Centrala bo torej proizvajala najmanj 800 in največ 1600 konjskih moči. Navedenim enerzijam odgovarja tudi vodna kapaciteta Završnice. Da se centrala obrestuje, ne sme po sedanjih izkušnjah cena polnoma izkoriščene konjske moči maksimalne dobave (torej kompletne centrala z omrežjem) prekorajiti 800 K. Po tem izvajanju je vsota 1,280.000 K skrajna, kar bi bilo več, je izguba.

Iz seje deželnega odbora dne 28. junija 1913. Na prošnjo topilnice

v Litiji se pošljejo vloge na železniško in trgovsko ministrstvo ter na glavno ravnateljstvo južne železnice glede znižanja blagovnih tarifov. — Centralni komisiji za ohranitev spomenikov se poroča, da se bo sezidal pri Sv. Janezu v Bohinju betonski most, maskiran s kamnom, da ohrani starinsko lice. Lesene ograje se pa ne napravi. — Za cesto Lipoglav-Sostro se dovoli 33% deželni prispevek do zneska 3000 K. — Za plemenske živali (bike, mrjase) izdeta dežela in država za Kranjsko skupaj vsaj 100.000 K letno. Poleg tega vzdržuje dežela še na Robežu pristavo za bike, ki jo stane letno nad 10.000 K. Sklene se akvirirati primerne gospodarske veččake za nadzorstvo vzreje in vporabe teh živali pri posameznih posestnikih. — Dne 8. julija 1913 ob 9. zjutraj sklicana je pri deželnem odboru seja za dogovor med revirnim odborom in lastnikoma ribnjakov v Begunjah in v Želimljah glede pridobitve deželne in državne podpore za gojenje rib. — Za perutninski odsek pri Kmetijski družbi se dovoli podpora v znesku po 500 K. — V občinah Kleče-Stari breg na Kočevskem se določijo dodatna trasiranja ceste. — Sklene se razpisati dela oziroma dobave za zgradbo centralne elektrarne v Završnici in sicer za železni tlačni cevovod, 2 turbini po 1500 HP, 2 električna generatorja in stikalne naprave — proračunska svota 375.000 K — (z večino glasov). Deloma se trdke povabijo k ofertom, deloma se iste javno pozovejo. — Zgradbo dveh mostičev v Kresnicah se odda najnižjima ponudnikoma Konjarju in Gorencu za pavšalno svoto 4000 K. — Za uravnavo Glinščice dovoli se 30% deželni prispevek, brez ozira na državno podpora. Prosi se pa državo, naj ona prispeva vsaj s 50%, ostalo pa naj plačujejo interesente. — Gospodarski zvezi se dovoli podpora 10.000 K; zeljarni v Šmartnem 1000 K; Zadrugi zvezi 3000 K (z večino glasov). — Glede uniform uradnikov prisilne delavnice se povpraša c. kr. deželno vladu za mnenje. — Društvo za promet tujcev se izplača 3000 K. — Zavaruje se dežela za morebitne škode, povzročene po bilih na Robežu. — Pritožbi občine Moste proti sklepu občinskega sveta ljubljanskega glede naprave kanala na Martinovi cesti radi tam stoječe tovarne za lep se ugotovi in se mestni občini ljubljanski naloži, da ima napraviti kanalizacijo do tja, do koder je v to zavezana po stavbnem redu. Tovarna za lep ima pa napraviti kanal od tovarne do cestnega kanala, do koder ga je mestna občina ljubljanska po stavbnem redu zavezana zgraditi. Vpraša se mestno občino, do kje namerava zgraditi cestni kanal (z večino glasov). — Županu senožetškemu se izreče graja radi postopanja pri razdelitvi podpora iz Fabjančevega legata (z večino glasov). — Določijo se komisijalni ogledi glede mosta v Otočicah in nekega pota v Straži.

Čigava bo bodočnost? Stara resnica je, da je bodočnost vsakega naroda odvisna od tega, kako se množi in isto tako stara resnica je, da pri narodih visoke kulture, ki žive v ugodnih razmerah, množenje pojema. Francozi imajo že dolgo časa to veliko skrb, kaj da bo iz njihovega naroda, ki se tako slabo množi, da zaostaja za vsemi drugimi, in od zadnjega ljudskega štetja imajo to skrb tudi Nemci. »Slovenec« je temu vprašanju posvetil poseben članek. Za nas Slovane sicer ta stvar še ni tako aktualna, kakor za Francoze ali Nemce, vendar bi bilo le hvale vredno, če bi se stvar tudi pri nas pretresala, seveda bolj resno, kakor je to storil »Slovenec«. Le-ta je stvar le porabil, da je napravil malo propagando za krščansko moralo, katoliške ideale in klerikalizem. Pogled po svetu pa nam kaže, da je množenje narodov popolnoma neodvisno od krščanske morale in od klerikalizma. Neki krščanski narodi se dosti bolj množijo od krščanskih in protestantskih dosti bolj od katoličanov. Sicer pa, kakor smo že rekli, ni to vprašanje za nas Slovane še tako aktualno, kakor za Francoze in za Nemce. Na zadnji obrambni razstavi n. pr. se je lahko vsakdo informiral, da se naš narod še prav dobro množi, da pa nazaduje iz dveh drugih vzrokov: vsled umrljivosti otrok in vsled izseljevanja. Umrljivost otrok je pač v prvi vrsti posledica malobrižnosti in nevednosti mater, ki same nimajo nič vzgoje, nič poudka in nič razuma za varstvo in prehrambo otrok. Dela in moli — otroke pa prepušča usodi. Izseljevanje pa je posledica med nami vladajočih razmer, gospodarske mizerije in slabe uprave. Na nevednosti in na teh razmerah pa so največ krivi klerikalci.

Obrtnike bodo tudi reševali. Na katoliškem dirindaju v mesecu avgustu bodo združeni slovenski in hrvaški klerikalci reševali tudi obrtnike. V ta namen so si naročili ne-

kega hrvaškega časnika in nekega vojaškega fajmoštra. To bo lepo reševanje obrtnikov. Posebno soldatski fajmoštri se razumejo na obrtna vprašanja. Kaj pa, če bi domači obrtniki za ta dan sestavili izkaz naročil, ki so jih klerikalci oddali tujim obrtnikom? Začeli bi lahko pri generalu klerikalne stranke dr. Šusteršiču, ki je za preuredbo svojega stanovanja porabil 60.000 K deželnega denarja, pa je ves ta zaluzek šel v žep tujih obrtnikov.

+ Značilno nasprotje. Da se za branijo vsake manifestacije v prilog balkanskim narodom, je okrajno glavarstvo v Spletu pred tremi meseci izdalo prepoved, da se ne smejo razobešati zastave, razsvetljevati okna in okrajevati hiše. S to prepovedjo določeni rok poteče s tekočim mesecem. Toda še predno je potekel ta rok, je okrajno glavarstvo podaljšalo prepoved še za nadaljnje tri mesece. Kako se ta zopetna prepoved strinja z besedami ministrskega predsednika grofa Stürgkha, ki je v svojem znamenem govoru v gosposki zbornici rekel med drugim: »V tej monarhiji živi mnogo Slovanov, ki imajo pravično simpatizirati z brati na Balkanu.«

+ Proces proti spletskemu županu Kataliniću. Kakor znano, je državno pravdnstvo uvedlo kazensko preiskavo proti P. Kataliniću, županu v Spletu, radi njegovega govora, ki ga je imel meseca novembra lanskega leta povodom manifestacije v proslavo zmage balkanskih narodov nad Turki. Proti županu je bila vložena obtožnica in za razpravo proti njemu je ravnalo sodišče delegiralo deželno sodišče v Celovcu. Sedaj je celovsko sodišče vrnilo kazenske spise proti županu Kataliniću preiskovalnemu sodniku v Spletu v svrhu, da izpopolni preiskavo, češ, da so dosedanja rezultati preiskave nezadostni. Kakor se torej zdi, celovsko sodišče ne smatra krivde spletskega župana za zadostno dokazano, zato ni izključeno, da bi se ob koncu ne ustavilo kazensko postopanje proti županu Kataliniću.

+ Nov hrvaški list. V soboto je izšla v Zagrebu 1. številka »Hrvata«, »Sredinskega organa vrhovne uprave stranke prava za sve hrvatske zemlje.« Izdajatelj »Hrvata« je dr. Mile Starčević, odgovorni urednik pa Dragotin pl. Hrvoj. Razdor med starčevići in frankovci je s tem popoln.

+ »Vi niste prav volili.« Nekje na Dolenjskem je imela klerikalna zavarovalnica poverjenika, ki je prav pridno in zvesto opravljal svoje dolžnosti in sicer že več let. Mož je zdaj izvedel, da so ga neznan ljudje pri vodstvu zavarovalnice nekaj tožili, in ker ima čisto vest in čiste roke, je kar osebno prišel v Ljubljano, da izve, kaj in kako. Uradniki so mu povedali, da je prišlo na vodstvo več pisem brez podpisov, a teh pisem mu niso hoteli dati, niti pokazati. Končno je mož prišel pred pogodbene gosp. Vencajza in ta mu je povedal, da je od poverjenstva odstavljen. Seveda je mož vprašal, zakaj da je odstavljen, in je na svoje vprašanje takoj dobil odgovor: »Vi niste prav volili!« — Mož se je razhudil: »Kako da ne, saj sem volil po svojem mišljenju!« Toda gosp. Vencajz je mož kratkih besedi: »Vi ste zato odstavljeni, ker niste prav volili pri zadnji volitvi — kar pojdit, nimate nič več govoriti!« — tako se je izjavil gosp. Vencajz in konec je bilo besed. Mož je bil odstavljen, ker »ni prav volil«. Odstavljen je bil na način, ki bi mu znal na dobrem imenu škodovati, saj ljudje ne vedo, kaj je vzrok, da je bil naglo odstavljen. Tako se godi poštemim ljudem pri klerikalcih. Slaboznani župnik Josip Podlipnik bo pa le vesel, da se je taka zgodila možu, ki »ni prav volil«.

+ Imenovanje pri Južni železnici. Postajenačelnik v Ljubljani, višji revident gosp. Fran Šusteršič, je imenovan za inšpektorja.

— Odbor »Slovenskega kluba« ima danes, v ponedeljek zvečer, ob 8. uri, važno sejo v posebni sobi restavracije pri Zlatorogu.

— Deželna zveza kranjskih obrtnih združenj v Ljubljani je imela danes svoj redni občni zbor, ki se je vršil v posvetovalni dvorani mestnega magistrata. Zborovanja so se udeležile vse včlanjene zadruge po svojih delegatih tako iz Ljubljane, kakor iz dežele. Zborovanje je otvoril in vodil načelnik zadruge g. Engelbert Franchetti, ki je po kratkem pozdravu vseh navzočih podal kratko poročilo o vsem delovanju zveze. Občnega zbora sta se udeležila v zastopu obrtnih oblasti tudi g. združni instruktor dr. Blodig in mag. koncipist dr. Berce. Po sprejetem blagajniškem poročilu in po sprejetih raznih predlogih in resolucijah, posebno glede ustanovitve podružnice zavarovalnice proti nezgodam v Ljubljani, glede ustanovitve meščanskih šol na Kranjskem in po imenovanju častnih članov Zveze se

je vršilo v magistratni dvorani slavnostno zborovanje povodom 10letnice obstanka zveze, ki se je vršilo zelo slovesno. Kot glavni slavnostni govornik je nastopil predsednik Zveze g. Engelbert Franchetti, ki je žel za svoja temeljita in za obrtni napredek važna izjavljala posebno zahvalo in vsestransko priznanje. Natančno poročilo o občnem zboru, kakor tudi o slavnostnem zborovanju priobčimo prihodnjič. Slavnostni govor g. E. Franchettija, ki je za vse obrtnike in sploh za ves obrtniški razvoj na Kranjskem pomenljiv, priobčimo v eni prihodnjih števil dobesedno. Po slavnostnem zborovanju se je vršil v hotelu pri g. Tratniku skupni obed, katerega so se udeležili udeleženci zborovanja polnoštevilno.

— Srečke umetniške loterije. Vse dame in gospodje, ki so prejeli v razpečevanje srečke efektne loterije v prid upodabljačim umetnikom, blagovolijo naj skupiček za prodane srečke in pa neprodane srečke odpisati najkasneje do 1. julija t. l. opoldne. Zrebanje srečk se vrši v torek, 1. julija t. l. ob 6. zvečer v prostorih Slovenskega ženskega društva na Rimski cesti. Vse srečke morajo biti dne 2. julija t. l. v Ljubljani ter se na kasneje kot prodane srečke pri zrebanju ne bo moglo ozirati. Da ne bo kakšne zamere, opozarjamo na to, da zadnjič, proseč točnega odziva!

— Ciril-Metodov dan v Ljubljani. Združeni odbor ljubljanskih ženskih podružnic vabi vse narodne zavodne gospodične, da se takoj oglašajo osebno ali pismeno kot nabiralke, oziroma prodajalke cvetk pri njih načelnicah cvetličnih krožjih, pri katerih nameravajo sodelovati. Želi se, da tudi gospodične po možnosti same preskrbe nekaj cvetk. Košarico za cvetke naj vsaka gospodična, kakor lansko leto, sama preskrbi. Odbor je v zadnji seji sklenil, da izroči oni, ki bo v nabiralniku največ nabrala, častno darilo.

— Ciril-Metodov dan v Ljubljani. Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je dala na razpolago svoje lične nabiralnice ljubljanskim damam za nabiranje prispevkov v korist C. M. družbi dne 5. in 6. julija. Častite načelnice bodo dobile nabiralnice v družbeni pisarni (Narodni dom) dne 3. in 4. julija.

— Nekaj o igralcih praške »Slavie«. Ker vlada v mestu veliko zanimanje za tekmo, ki se vrši to sredo na igrišču poleg Lattermanovega drevo, in ker mnogi žele vedeti podrobnosti glede posameznih igralcev, gostov, mislimo, da občinstvu samo vstrežemo, ako podamo nekaj športno zanimivih podatkov o njih. Vsi tekmovalci, ki pridejo v Ljubljano, so uradniki in sicer po večini uradniki praške mestne občine ali pa posameznih kreditnih zavodov. Kljub temu so skoraj vsi izmed njih večkratni internacionalci, to se pravi, da so tekmovali za Češko opetovanokrat proti drugim narodom, tako proti Angležem, Belgijcem, Francozom, Rusom in Špancem. Večina izmed njih se je udeležila tudi l. 1911 v Roubaixu tekme za svetovno moštvo med amaterji, kjer so si Čehi s končno zmago 2:1 nad Angleži pridobili to moštvo. Posamezne igralce popisujejo športni listi sledeče: Goalman Karel Pimmer je izredno gibčen vratar, ki izborno lovi žogo. Desni branilec Rudolf Krummer je dosedaj že nad 300 krat tekmoval za »Slavio«. Odlikuje se po svoji mirni, toda odlični igri ter s svojo izborno igro z glavo. Levi branilec Rihard Veselý, kapitan moštva, je najboljši češki branilec, ki je doslej že nad 400 krat tekmoval za svoj klub. On je ljubljenelec občinstva, zlasti nežnega spola. Odlikuje se po svojem bajnem startu na žogo in natančnem pripravljanju srednjemu napadalcu. Desni krilec Emanuel Benda, ki je izvežban tudi za branilca, se odlikuje po svojem hitrem startu na žogo in izbornem oddajanju žoge vnanjemu napadalcu. Srednji krilec Rudolf Holý igra letos še-le prvič na tem mestu. Dosedaj je igral izborna oba vnanja krila. Odlikuje se s svojim hitrim startom na žogo, veliko odločnostjo in izbornim tekmo. Levi krilec Bogomil Macoun je, najboljši Čeh na tem mestu. Njegove vrline so: Izvrsno oddajanje žoge srednjemu napadalcu, briljantna tehnika in prav dobri strelji. Desni napadalec Ladislav Medek se odlikuje po svoji nezlomljivi energiji. Razven tega izborna centrirja, če tudi še-le letos igra na tem mestu. Dosedaj je igral na vseh mestih v napadalški vrsti. Strelja prav dobro iz vsake pozicije. Nasprotno napade onemogoči nenadoma. Za to je ljubljenelec občinstva. Desna zveza, »strašni« Josip Bělka se odlikuje po svoji kolsalni energiji, s svojim strelom kakor iz topa in temperamentni igri. Srednji napadalec I. Hajng, se odlikuje po svoji tehniki, natančnem, mirnem oddajanju zveze v zvezo in izbornih streljih. Tudi kot branilec je prav porabna moč. Leva zveza Gustav Jahn, kapitan rezervnega moštva, je kljub svoji mali postavi izborni tekač, ki se razven tega odlikuje z agilno igro. Z

levim vnanjim napadalcem igra vedno prav lepo in premišljeno skupno igro. Levi napadalec Oton Bohata je izborni tekač, ki natančno centrirja in dobro strelja.

— Nogometna tekma »Slavie« — »Ilirija«. Tukajšnji športni klub »Ilirija« nas naproša, da objavimo: Ker vlada v mestu za tekmo s »Slavio« veliko zanimanje in ker so ložni ter numerirani sedeži deloma že rezervirani za honoracije, ki so obljubili tekme se udeležiti, deloma že razprodani, je priporočati onim, ki reflektirajo na dobre sedeže, da si zagotovijo te že v predprodaji. Drugače se lahko pripeti, da ne dobe nobenega sedeža.

Postavi se namreč samo določeno število stolov in lož. Sedeži v ložah po 3 K (v eni loži je 8 sedežev) in numerirani sedeži po 2 K se dobe do srede popoldne do 3. ure v Češarkovi, Dolenčevi, Glavni in Unionski trafiki.

— Moštvo praške »Slavie«. ki tekmuje v sredo v Ljubljani, se pripelje v Ljubljano že danes z brzovlakom ob 3/4 na 6. zvečer.

— Iz krogov trgovskih uslužbencev. Iz krogov trgovskih uslužbencev se nam piše: V sredo se vrši v Ljubljani izredna športna prireditve, kateri si bo ogledal — po zanimanju sodeč — vsak, komur le to prepušča čas. Tudi izmed nas bi si marsikdo privoščil ta izredni športni vžitek, ako bi ne bili navezani na službo. Ali bi morda ne bilo vstreženo mnogim, ako bi se ta dan zaprle trgovine malo pred sedmo, da bi tako lahko prisostvovali gledalci iz naših krogov vsaj v drugi polovici igri?

— Vložitev napovedi za odmero osebne dohodnine in rentnine. Kakor znano, se je rok za vložitev napovedi glede osebne dohodnine in rentnine za leto 1913. večkrat podaljšal; rok se je končno do 31. julija t. l. raztegnil in poteče s tem dnevom. Davčnim oblastvom je ukazano, da morajo obrazce za napovedi, v kolikor se to že itak ni zgodilo, nemudoma strankam dostaviti, ki se morajo pri spisanju napovedi držati določil sedanjih postav. Napovedi se pa lahko tudi že pred 31. julijem t. l. vložijo. Ker je že precej pozno, ni izključeno, da morebiti do konca letošnjega leta ne bodo vse napovedi rešene, posebno ker dosedanja podaljšanja roka za vložitev napovedi nikakor ne smeta v škodo biti natančnosti poslovanja prirediteljskih organov. Tisti davkoplačevalci, katerim plačilni nalogi do konca novembra t. l. še ne bodo dostavljeni, morajo tudi drugi obrok davka v isti višini vplačati, ki je bila lani predpisana.

— Panika v sv. Petra cerkvi v Ljubljani. Obiskovalci večernega cerkvenega opravila v soboto dne 28. t. m. so bili priče, kako nevarno je prepuščati naprave električnih iluminacij inštalaterjem, brezvestnim nestrokovnjakom. Na predpraznik sv. Petra in Pavla napravila je brez vednosti mestne elektrarne neka tukajšnja privatna elektrotehnična tvrdka slavn. iluminacijo št. Peterske cerkve z električnimi žarnicami. Komaj so začeli zvečer prižigati v cerkvi električne luči, začele so vsled slabe naprave po vsej cerkvi pokati električne svetilke, dokler ni slednjič vsa razsvetljava ugasnila. Otroci so pričeli kričati in ljudstvo je bežalo iz cerkve, ko so mu stekleni kosci od svetilk padali na glavo. K sreči cerkev ni bila polna, sicer bi se bila brezdvomno pripetila v gneči velika nesreča. Učinki kratkih stikov so se čutili po vsem sv. Petra predmestju, kjer so utripale električne žarnice.

— Razstavljen relief. V izložbenem oknu trgovine Gričar & Mejač v Prešernovi ulici je razstavljen relief iz mavca, ki ga je po naročilu odbora društva klub slovenskih kolezarjev »Ilirija« izvršil slovenski kipar Lojze Dolinar. Okrogel relief, ki se je mlademu umetniku nadvse posrečil, predstavlja personificirano histroz z ozadjem mesto Ljubljana, ter bode v pomanjšani kovinasti reprodukciji služil kot društveni znak. Vse hvale vredno je, da se je društveni odbor postavil na stališče podpirati domačo umetnost, ter delo (original) naročil pri domačem kiparju. Priporočamo se, da si vzamejo v tem oziru vse naše korporacije za vzgled to mlado društvo, ter se pri sličnih naročbah ozirajo v prvi vrsti na domače umetnike, ki že itak niso preobložen z naročili. Tako je prav: čemu naročati slabo blago pri sovražnem tujcu, saj imamo tudi domače umetnike, ki so gotovo tudi dosti zmožni, a naročil pa nad vse potrebni.

— V morskem hospic v Gradežu se je danes ob 5. zjutraj s poštnim vlakom odpeljal 44 otrok iz Kranjske in sicer 26 otrok na stroške deželnega odbora, 12 otrok na stroške mestne občine ljubljanske, 4 otroci na stroške Deželnega pomožnega društva za bolne na pljučni in 2 otroci na stroške Elizabetne otroške bolnišnice. Dva otroka, ki ju odpošlje

Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih, odpotujeta pozneje. Otroci iz Dunaja in Gradca so se že včeraj peljali preko Ljubljane. Letos ostanejo nekateri otroci po 70 dni v Gradežu, dočim je dosedaj kopalna sezona trajala le 50 dni.

— Umrla je v Ljubljani po silno dolgi bolezni gospa Leopoldina Doberlet, soproga za gasilstvo prezaslužnega g. Frana Doberleta, v starosti 77 let.

— Na ljubljanski realki je razpisano mesto historika. Prošnje uradnim potom do 20. julija.

— Službe za tehnike v Bolgariji. V pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je interesentom na vpogled važno poročilo o šansah naših tehnikov na službe v Bolgariji.

— Previdnost! Iz Trsta dobivajo trgovci in obrtniki pisma, v katerih se jim naznanja, da leži na železnični postaji sod najfinjšega olja, katero je zaradi insolventce kupca bolj poceni prodati. Adresat se potem vabi, da bi porabil ugodno priliko in prevzel blago. Na ta način se hoče ljudem, ki dobijo pisma, predočiti, da gre za posebno ugodno kupčijo. Računa se na lahkovernost adresatov, od katerih nekateri celo mislijo, da morajo blago prevzeti. V bistvu seveda je to samo kupčijski manevar, kakor se ga solidna trgovina ne običava posluževati. Na mestu je torej previdnost in opreznost.

— Sumljivi inozemski bančni podjetji. Kakor se je dognalo, razširata banki »Dansk Depositobank Aktieselskab« in »Skandinavisk Commerce und Diskontobank« v Kodaňu (Kopenhagen), ki se pečata baže z osebnimi in hipotekarnimi kreditnimi posli, svoje delovanje tudi na naše dežele s tem, da nabirata »glavne zastopnike«. Ti imajo nalog, opozarjati kredit iskajoče na ugodne pogoje, pod katerimi se baže dobivajo posojila pri omenjenih podjetjih. Oni, ki se odzovejo takim ponudbam, morajo najprej plačati precejšnje zneske za stroške, do realizacije posojila pa ne pride in sicer iz navidezno ničevih vzrokov. Postopanje teh bank, oziroma zastopnikov je dalo že mnogo krat povod kazenskim ovadbam. Občinstvo se tedaj v lastnem interesu svari pred kupčijskimi zvezami z omenjenimi podjetji.

Z Viča se nam piše: Pretečeni teden je zopet že znani dopisnik z Viča v »Slovenca« privlekel za lase na površje volitev v okrajni šolski svet na Viču. Žilica mu pač ne da miru, zato vedno išče in išče. To pot se vjeda, da se je volitev sklicala ravno na nedeljo ob 10. popoldne, češ, bil je cerkveni praznik sv. Antona itd. Tega je seveda kriv že poznati in dopisniku v želodcu obležani Andrejka in več drugih. Dopisnik se je pač postavil, oziroma usedel na stol, seve pravičnega sodnika, ter premlevala že znano krivico, katere se godi, po mnenju dopisnika Brdovcem od strani naprednjakov v šolskem svetu. — Kadar začnejo ljudje klerikalnega kalibra o poštenosti in dostojnosti, sploh o čednostih govoriti, takrat nehoti preleti človeka zona! Klerikalni voditelji pa dostojnost! Ljudje, kateri imajo na vesti vso učiteljsko revščino, ljudje, kateri drugače mislečeje od skrajnosti preganjajo, kateri so nam z Viča pregnali izvrstne učiteljske moči, ti ljudje naj govore o poštenosti? In dalje, ako se navede, da je viška šola, katere je stala čez 160 tisoč kron, ter je na njej vsolanih nad 800 otrok vsakdanjega pouka, da je ta šola dobila podpore od dežele prvo leto 100 K in drugo leto 150 K, v tem ko so dobili v sosednji dobrovski občini posestniki za svinjske in živinske hleve — poudarjati je! — živinske hleve, kateri so stali od 400 K do 1000 K, kar 400 do 1000 kron podpore, tedaj človek pač ne ve, kakšen izraz bi rabil za ljudi, ki to povzročajo! Dobrega gotovo ne! In ti ljudje hočejo še komu predbacivati, da naj pravilno ravna! Kar se tiče pomoči, je v klerikalnem taboru, ne v našem. Sicer pa, kdo se briga za postavbo? Glede jokanja starih ženic, seveda vam je to smešno, ker vam je v zatišju sploh vse smešno, saj ne zasledujete svojega poklica, ampak čisto nekaj drugega! Kar se verske stvari tiče radi nedeljske volitve, se vam tudi ni potreba razburjati, saj imate ponovno skušnje za igre med božjo službo, seveda na katoliški podlagi. — Vičan.

Avtomobilska alpska tekma čez Kranjsko in Ljubelj. Pri najlepšem vremenu ob 3/4 na 3. popoldne v soboto pasirali so tekmovalci Ljubelj. Prvi so bili angleški vozovi Rolls-Royce, kateri letos tekmujejo za prvo ceno; ta angleško-amerikanska tvrdka postavila je 4 vozove, ki bodo najbrže odnesli tudi častno darilo. Zadnji vozač je pasiral ob pol 8. obeliske na Ljubelju. Kranjski avtomobilski klub se je zbral mnogoštevilno na Ljubeljskem sedlu, kjer je pod vodstvom g. podpredsednika Vinko Majdiča in barona dr. Karl

Borna aranžiral lep sprejem. Veselo so se zahvaljevali utrujeni tekmovalci gospem in gospodičam, ki so jih obsipavali s cvetkami in jim celo servirali jestvine. Po celi kranjski progi bili so vozači prijazno sprejeti, vasi in mesta so bila v zastavi, šolska mladež je stala v špalirju in mnogo zbranega ljudstva je aklamiralo tekmovalce, med katerimi so se nahajali tudi trije nadvojvodi. Posebno so se odlikovala mesta Škofja Loka, Kranj in Tržič, Poljane, ki so razobesile zastave, kar je bila v prvi vrsti zasluga g. okrajnega glavarja Žitnika iz Kranja.

Sprejemne skušnje. Na državni gimnaziji v Kranju vršile se bodo sprejemne skušnje za prvi razred v soboto, dne 5. julija od pol 9. naprej. — Vpisavanje učencev za I. razred vršilo se bode 3. julija od 2.—5. popoldne v pisarni gimnazije.

Posebni vlak Tržič-Kranj. S 1. julijem bode vozil na progi Tržič-Kranj posebni zabavni vlak vsako nedeljo in praznik. Odhod iz Tržiča ob 9:48 zvečer, prihod v Kranj 10:30 ponoči in ima torej vlak tudi zvezo z Ljubljano. Nazaj bode vozil vlak iz Kranja ob 11. ponoči ter bode imel zvezo z večernim ljubljanskim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 10. Prihod v Tržič ob 11:47. Vlak bode vozil od 15. septembra ter je jako prikladen za izletnike v Tržič in Ljubelj.

Utopil se je neki mož v Savi. Usnjarski pomočniki so videli v petek popoldne moško truplo, katero je deroga Sava nesla mimo Kranja. Imel je srajco na rokah do komolca zavihano in bil brez skunje. Kje je padel v vodo in kdo je nesrečnik, se še ne ve.

Obešil se je v četrtek 45 letni čevljar Lovro Kristan vulgo »Končan« na Javorniku pod Sv. Joštom. Vzrok samomora ni znan; najbrže se mu je omračil um.

Na kor se ji je mudilo. V R. na Gorenjskem imajo seveda tudi svojo prepotrebno in bogodopadljivo Marijino družbo, kateri predseduje 30-letna odlična cerkvena pevka, ki opravlja menda tudi posle organizatke, dična Marijina devica M. P. Cvetočega meseca majnika, ko imajo cerkveni ljudje posebno veliko opravila vsled običajnih šmarnic, pa je že prej boleha prednica začela nekam veneti. Lica so ji izgubila prejšnjo zdravo barvo in na čelu so se pojavile precej čudne, marogaste proge. Le z velikim naporom in samozatajevanjem je opravljala na koru svojo odgovornostno polno službo, toda končno so tudi njej pošle moči. Vodenica se je je prijemala in morala je iti v Ljubljano. Tam je mnogo zdravnikov, ta ali oni ji bo že pomagal, da se ji zopet vrne ljubo zdravje. In res njeno trdno zaupanje ni bilo zastonj. Zdravnik jo malo pogleda ter ukaže, da naj gre v posteljo. Čez dva dni, ravno na dan sklepa šmarnic in god sv. Angele pa je deviška Marijina devica povila brez drugih posebnosti drobno hčerko, kateri so dali pri krstu ime: Marija Ksaverija. Tako je bila prednica v dveh dneh srečno rešena svoje nesrečne vodenice. Še tisti dan zvečer se je odpeljala domov, mudilo se ji je na kor, kajti drugi dan je bila nedelja. Hotela se je tudi čimprej pokazati med svojci ter tako odvrniti od sebe vsak sum, češ: pogledite me, tu sem, pa mi recite, če mi kaj morete. Danes drobna Marija Ksaverija lepo uspeva, med tem pa deviška prednica nemoteno in v splošno zadovoljnost vrši in opravlja vse svoje posle in časti, ki jih ima kot cerkvena pevka, organizatka in častna Marijina devica...

Slab spomin na »Novi Lurd«. Šentjerjski župnik nam v zadnji številki »Dol. Novic« očita, da je naš list »pretekli teden trikrat napadel, naš Lurd«, leta 1911. ga je pa isti »Narod« zagovarjal. In zato je župnik mnenja, da ima listov »sotrudnik slab spomin«. Ne verjame, da bi bil kdaj naš list zapisal besedo za novi Lurd, a ker nimamo časa zaradi tega »Lurda« vse letnik 1911. prelistati, bomo g. župniku jako hvaležni, če nam prihodnjič kar citira dotično številko, kjer smo »naš Lurd« zagovarjali. Pač pa vprašamo župnika, kako je z njegovim dobrim spominom. Ko so prvi katoliški možje, ki so to očitno sleparijo z »Novim Lurdom« spravili v življenje, kot hudodelci sedeli na zatožni klopi novomeškega okrožnega sodišča, tedaj je njih duhovni pastir kar sam od sebe na sodišče pisal pismo, v katerem je pri svoji duhovniški in osebni časti zagotavljal sodišču, da je vse to, kar se uganja pod imenom »Novi Lurd« čisto navadna sleparija. Ne dolgo potem pa, ko je isti župnik sam prevzel »Novi Lurd« v roke, pa je to, kar je on oficijelno obsodil kot čisto navadno sleparijo, naenkrat postalo verska svetost ali dosledno po župnikovi sodbi: iz čisto navadne je »Novi Lurd« postal »blagoslovljena

sleparija". Župnik, ki ima tako dober spomin, se gotovo spominja tudi tega za zgodovino "Novega Lurda" za vse večne čase strašno neprijetnega dogodka? Morda pozna tudi dotičnega župnika, ki je takrat "Novi Lurd" obdobil za čisto navadno sleparijo, zdaj jo pa še sam podpira, oziroma tudi uganja?

"Gloria". — Erfindung des Herrn Matko Malovic in Rudolfs-wert, Krain, Österreich. Ta gospod Matko Malovic, katoliški mizarjski mojster v Novem mestu, je original. Če ne nosi pri procesiji neba, se pa pusti v katoliški gostilni preteptati in če ne prireja shodov na katol. podlagi, na katero se pa Jarc ne upa stopiti, pa išče svojim otrokom botrov pri najhujših liberalcih in to prav v takem času, ko šof vernikom oznanja, da ne sme noben liberalci biti za botra. Skratka, če g. Matko Malovič le more, on že preskrbi javnosti kako zabavo. Zda je gospod Matko Malovič celo šel med velike gospode izumitelje. Iznašel je neko stvar za vli-vanje voščenenih sveč. To stvar je dal patentirati. Sam bog ve, da mu od vsega srca privoščimo, da dobi pa-tent na to stvar in na patent tudi kaj denarja. Zgolj zaradi nasprotja v po-litičnem mišljenju g. Matko Malovi-ču ne bomo nagažali pri njegovi »Glo-riji«. Tako namreč je g. Matko Malo-vič svojo iznajdbo krstil, kar mu pa tudi ne šteje v zlo, če se je kot dober kristjan spravil ravno nad »Glorijo«. Ampak nekaj drugega je g. M. Malovič, kar nam pri tej iznajd-bi, ki kateri mu kot slovenskemu obrtniku le čestitamo, prav nič ne u-gajati. G. Matko Malovič je namreč svojo patentirano »Glorijo« v veli-kem načrtu razstavil v izložbenem oknu »Katoliške tiskarne« v Novem mestu. In ta veliki načrt je veliki naš slovenski izumitelj g. Matko Malovič od A do Z napisal — nemško. Je že prav in lepo, če se g. Matko Malo-vič v dobi, ko ga drugi premalo ča-ste, sam sebe tako počasti, da se sa-mega sebe imenuje gospoda. Ampak, če je že kot slovenski obrtnik zaradi obrti sestavljal nemški načrt za svojo »Glorijo« in med drugim zgoraj na-pisal tudi besede, kakor jih berete v naslovu te notice, bi bil pač lahko napravil še slovenski načrt.

Beg iz semenišča. Nič novega ni, da pobegne tu in tam iz semeni-šča kdo, ki spozna zakulisno življe-nje tistih, ki bi morali biti namestniki Kristusovi in učitelji vere, ljubezni. Posebno trdnim značajem se zagnu-si življenje v tej »visoki šoli politi-ke«. Cisto gotovo je, da bi jih nepri-merno več obrnil hrbet semenišču, če bi imeli sredstva, da bi se oprijeli drugih študij, ali pa če bi jim bil zna-čaj že razvit pred vstopom v seme-nišče. Nič novega ni torej, če je po-begnul tudi četrtoletnik Mlakar, do-ma iz Novega mesta. Je pa nekaj, kar je treba poudariti. Ta Mlakar je bil nekaj vzorni učenec patra Pavla. Bila sta mnogo skupaj ter se obisko-vala drug drugega. Naravno je, da je zastavil pater Pavel vse sile, da ga napravi za pravega in vzornega svo-jege učenca. Toda ta sila, s katero se vpliva na mlade duše, ni prida, kakor nobena sila ne in tudi nima trajnega uspeha, ker ni prepričanja. Pri prvi priliki se zruši tak navidezni uspeh v prazen nič. Seveda se zlo ne da popraviti več, če pride ta prilika že po mašniškem posvečenju. Potem pa nosi tak človek svojo nanj priko-vano usodo škripaje z zobmi, ali pa potepta ravnodušno vse naložene mu dolžnosti in dela sramoto ljudem in svojemu stanu. Nikakor pa ni za Mlakarja, kakor mu hočejo zdaj na-tveziti, da bi ga spravili nazaj v se-menišče, sramotno, da je sledil svo-jemu prepričanju in je to prepriča-nje javno pokazal. Vidi se, da je ohranil mladenič kljub vsem kvarnim vplivom, ki zastrpljajo dandanes mladino, nepokvarjen značaj.

Kočevska umetnost. Te dni bo v Kočevju koncert gojencev občinske glasbene šole. Že ime kaže, da vzdr-žuje to šolo občina, v kateri je pre-cejšnje število slovenskih davko-plačevalcev in da torej tudi ti podpirajo to šolo in tisto »umetnost«, ki se v njej goji. Vzlic temu se pri vsaki priliki pokaže kako nestrpen nemški šovinizem preveča to šolo. Zelo značilno so v tem oziru lepaki, ki vabijo na omenjeni koncert gojen-cev te šole, »Nur für Deutsche« je zapisano na teh lepakih. Samo Nemci imajo pristop k tej prireditvi — Slovenci so izključeni, tudi tisti, ki pomagajo s svojimi davki vzdrže-vati to šolo. Če bi se prireditelji tega koncerta točno držali načela »Nur für Deutsche«, potem bi bilo na tem kon-certu prekloneno malo udeležnikov, zakaj večina kočevskih »Nemcev« so vendar sama izpridena slovenska kri, so vendar sami odpadniki. —x.

Atentat so storili liberalci pri kresu v Višnji gori, tako oznanja »Slovenec«. Da so take trditve ni-čve in da baš napredno časopisje ni- kakor ni vzrok posurovelosti mladi-ne, dokazujejo številni dogodki v

raznih najbolj katoliških naselbinah, kjer naprednih časopisov nikdar ni-ma in ne sme brati. Tak dogodek se je zgodil zopet pred nekaj dnevi v strogo katoliški fari na Dolenjskem. Čez 80letni starček pride na svoje polje pogledat, če mu pastirji delajo škodo, ne slutivši, česa so taki pa-glavci zmogli. Komaj se starček ob palici prikaže, skrče 10 do 15letni pastirčki: »Kaj tu iščeš, poberi se! Kam najmo ga!« Rečeno, storjeno. Kamni so gosto frčali in zadevali starčka, ki je prestrašen bežal, ali tem vzornim otrokom to ni bilo za-desti, želeli so starca pobiti; lovili in kamnili so ga še dalje, da se je v glavo zadet zgrudil, pa še ležečega so kamenjali. Starček je bil na glavi in po životu poškodovan, le slučajno ne ubit, mlekozobi iz dobre, verne färe, se pa zlobno posmehujejo in po-našajo z dovršenim junaštvom. Kdo je zopet temu kriv? — Prave lju-bezni do bližnjega naj se mladina uči, doma, v cerkvi in v šoli, da se je ne prime hinavsko farizejstvo in ljudstvo bo dobro.

Umrlijost v Ljubljani. V prvi polovici letošnjega leta je bilo v Lju-bljani naznanjenih 598 smrtnih slučajev, od katerih jih pride skoro 60% na razne bolnice, hiralnice, zdravišnice in sanatorije, kakom zahajajo večinoma bolniki s kmetov. V prvih šestih me-secih jih je umrlo: leta 1908. — 628, 1909. — 689, 1910. — 646, 1911. — 724 in 1912. — 648. Letošnja prva polovica je tedaj najugodnejša izmed vseh. Zanimivo ugotovimo tudi, da že štiri teden ni bilo prijavljenega nobe-nega slučaja kake infekcijske bolezni, kar priča, da so v Ljubljani zdravstvene razmere izredno ugodne.

Kinematograf „Ideal“. Danes se predvaja zadnjikrat senzacijska drama »Ločen od sreče« s Susanom Gran-dais v glavni vlogi. — Jutri ameriška veseloigra »Billy Nobel, cowboy-ski milijonar«.

Predzrna tatvina. Včeraj popoldne med 3 in 4 uro popoldne je dosedaj še neznan storilec ukradel na Glinah lovskemu čuvaju Ferdinandu Šturmu prepelico. Tat je prislono lesto do prvega nadstropja in razbil kletko iz katere je vzel prepelico. Kdor bi našel kako sled o tatu ali o ukradeni pre-pelici, se prosi, da javi to zgoraj omenjenemu lastniku.

V kavarni „Central“ bo danes zvečer poslovnici koncert damske ka-pele Sauer. Od 1. julija naprej vsak večer sloviti tamburaški zbor »Javor« z ženskim četversevom. Kavarna je odprta vso noč. Vstopnine ni.

Društvena naznanila.

Članice Sokola I. bodo 6. julija na Ledini prvič izvajale ženske proste vaje na novo skladbo. Društveni na-čelnik br. Stane Vidmar pravkar do-vršuje novo, izvirno skladbo za ženske proste vaje za III. zlet. Poznamo izredne, vsestranske talente br. Vidmarja za sokol. organizacijo, poznamo njegovo skladbo za ženske proste vaje, ki se odlikuje osobito po uporabnosti. Se bolj pa ugaja i po strani umetnosti i uporabnosti nova skladba za ženske proste vaje. V njej je vse domače, zdi se, da že mnogo-krat slišano v našem prostem narodu, v naših lepih narodnih popevkih. Povdarek, živ akort nehotne potegne telovadke iz položaja v nov gib, v novo telovadsko pologo. Sokolski krogi bodo gotovo radi prišli poslušat novo skladbo, ki jo bo 6. julija pri javni telovadbi Sokola I. prvič izvajal orkester Sokola I.

Tekma Sokola II. ki se je vršila soboto, 28., in se nadaljevala v ne-deljo, 29. junija, je pokazala, da Sokol II. pojmi, kaj je zdravo in ko-ristno za trdno Tyrsevo organizacijo. Ta tekma, ki se je vršila v dveh od-delkih, v srednjem in v nižjem, je pokazala, kaj da mlado društvo zmore in česa mu je še potreba, da se spo-lni. — Izid te tekme je sledeči: izmed 270 dosežnih točk v srednjem oddelku je dosegel br. Raztopnik 246 točk ali 91,1% (I. mesto), br. Jeršek Adolf 243 točk ali 90% (II. mesto) in br. Kocjan Vinko 236 točk ali 87,4% (III. mesto). V nižjem od-delku pa: izmed 250 dosežnih točk je dosegel br. Körber Matko 205 točk ali 82% (I. mesto), br. Skrem Milan 203 točke ali 81,2% (II. mesto) in br. Schiffer Matiček 194 točk ali 77,6% (III. mesto). Tekmovalo pa je v vsem skupaj 15 bratov, ki so vsi dosegli lepe uspehe. — Sokolu II., ki se tako lepo razvija in ki tako agilno deluje v sokolskem programu, je pač želeli, da ga narodno občinstvo upošteva in se ga tudi spomni dne 13. julija, ko priredi svojo V. javno telovadbo v Hribarjevem gaju.

V Hribarjevem gaju ... Na-predno gospodarsko in prosvetno dru-štvo je priredilo včeraj v Hribarjevem gaju poletno veselico, katere čisti do-biček dobi društvena knjižnica, katero hoče društvo na splošno zahtevno znatno razširiti. Hribarjev gaj, že itak lep in romantičen v svoji naravni

opravi, se je spremenil ta dan v krasen vrt, odet v svečano opravo. Med ze-lenjem, venci in zastavami je bilo postavljenih 7 ličnih šotorov, okinja-nih v pestrih barvah. Napravljeno je bilo obširno plesišče in poseben šotor za muzej, v katerem so bile razstavl-jene karikature najnovejših političnih dogodkov. Ta muzej je vzbujal, to povem že naprej, veliko zanimanja in je imel vedno dovolj obiskovalcev. Ob krasnem vremenu se je napolnil vrt že popoldne. Zastvirala je »Škofje-loška društvena godba«, ki je cel čas zelo pridno in dobro igrala, opvirilo se je plesišče, odprlo so se paviljoni in po kratkem navdušenem nagovoru društvenega predsednika g. Smoleta, se je oživilo na vrtu in pričela vesela neprisliljena zabava. Po paviljonih so stregle ljubke gospice iz krakovsko-trnovskega okraja pod vodstvom pri-jaznih gospa načelnic v polno zado-voljnost, zato se jim mora izreči po-sebna zahvala za njihov trud in po-žrtvalno delo, s katerim se je odločil krasen dan te prireditve. Veselico je posetila tudi ga. dr. Tavčarjeva in več zastopnikov našega naprednega poli-tičnega življenja. Trajala je veselica do polnoči kljub večernemu hladu. Uspeh veselice je zadovoljiv in po-kaže, da se zanima naše ljudstvo za veselice, ki jih prireja napredno go-spodarsko društvo in jih rado poseča ter podpira društvo fizično in moralno.

Napredno gospodarsko in poli-tično društvo za šentpeterski in ko-lodvorski okra: je priredilo včeraj na vrtu hotela Tratnik žegnanje, zdru-ženo z veliko vrtno veselico. Kljub temu, da je lepo vreme in huda kon-kurenca v Hribarjevem gaju izvabila obilo občinstva iz mesta, je bil vrt g. Tratnika dobro, posebno proti večeru, izborno obiskan. Pa saj ni čuda: vsakdo pozna izbornu kuhinjo in klet tega hotela, če se mu pa poleg tega nudi še dobra zabava, ima vsakdo dvojen užitek. — Postavljeni so bili tudi paviljoni za kavarno in slašči-čarno ter cvetke, v katerih so se tr-dile vrle naše dame pod vodstvom gg. Accetove in Poljšakove. Komur je bila sreča mila, zadel je lep dobiček, komur pa se je zljubilo plesati, ta je prišel tudi na svoj račun. Sviral je prireditvi salonski orkester Sokola I. pod vodstvom kapelnika g. Salmiča. Orkestru se pozna, da je zopet v dobrih rokah in upravičeno se pričakuje, da doseže pod tako spretnim vodstvom še večje uspehe. — Petlje je preskrbelo dobro znano in priljubeno pevsko društvo »Ljubli. Zvon«, ki je izvajalo več jako dobro uspešnih zborov. Vodil je petje znani pevovodja g. Zorko Prelovec, ki se mu mora priznati, da je eden naj-spretnjših slovenskih pevovodij, ki s svojim dobrim materialom lahko do-seže izvajanja najtežjih zborov. Go-spodarsko in politično društvo za šent-peterski in kolodvorski okraj si je z včerajšnjo prireditvijo pridobilo novih simpatij zavednega občinstva, ki ga bo pri težnji po lastni knjižnici in čitalnici izdatno podpiralo.

Slov. trg. društvo „Merkur“ naznanja, da so za čas od 30. junija do 5. julija uradne ure vsak dan od 3. do 6. ure popoldne.

Razne stvari.

*** Izredna c. kr. državna loterija.** Dne 3. julija bo žrebanje izredne drž-avne loterije za skupne vojaške do-brodne namene. Igralni načrt obsega 21.146 dobitkov v skupnem znesku 625.000 K, med temi glavni dobiček 200.000 K, dalje dobitki po 50.000 K, 30.000 K itd., ki se vsi izplačajo v gotovini. Srečke po 4 K se dobivajo, dokler bo kaj zaloge po trafikah, lo-terijah, menjalnicah, na poštah, davčnih uradnih itd.

*** Goreči ribnik.** O čudnem na-ravnem pojavu poročajo ogrski listi. Ljudje, ki so se kopali v ribniku pri Kečkemetu, so naenkrat zapazili, da se v sredi ribnika vzdigujejo modri plameni, ki so dosegali višino dveh metrov in ki so se polagoma razširili po celi vodni gladini. Ustrašeni so ljudje zbežali iz vode ter opazovali krasni prizor z brega. Polagoma so začeli plameni ugaševati, obenem pa je tudi upadla vodna gladina ribnika za 28 cm. Najbrže so privreli zemski plini ter prišli na površje. V odprtino, iz katere so privreli, se je natekla voda, vsled česar je voda v ribniku padla.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Sklep srbske vojne stranke.

Sofija, 30. junija. Tukajšnji listi poročajo iz Beograda: V stanova-nju vojnega ministra v Pasičevem ka-binetu, Božanovića se je vršilo v četr-tak zborovanje častniške lige. Navzoči so bili med drugimi prestolonaslednik, voditelji stranke in bivši finančni mi-nister Paču. Sklenili so, da se spor z Bolgarsko razreši le z z orožjem.

All se je že pričela vojna na Balkanu?

Beograd, 30. junija. Uradno se javlja: Iz Skoplja sta danes prispeli dve brzojavki. Prva brzojavka se glasi: »Bolgari so izvršili danes ob dveh deset minut zjutraj napad na naše čete in sicer v smeri proti Šti-pu. Ob treh štirideset minut zjutraj je pričel prvi artiljerijski polk boj, na kar so Bolgari v prvih jutranjih urah naskočili vasi Redka, Bukva, Zleto-vo in Revgazi. Boj se na vsej črti na-daljuje.«

Druga brzojavka se glasi: »Bol-gari so danes ponoči napadli srbske čete pri Valandovu, gotovo v name-nu, da se polaste železniške proge.«

Uradno pripominjajo: »Oba na-pada na srbske pozicije dokazujejo, da je Bolgarska brez napovedi vojne pričela sovražnosti.«

Ta uradna pripomnja pomenja toliko, kakor da se z srbske uradne strani konstatira, da je dejansko med Srbijo in Bolgarsko že izbruhnila vojna.

Dunaj, 30. junija. Iz Sofije danes dopolne došle brzojavke potrjujejo vesti o spopadih med Bolgari in Srbi na srbsko-bolgarski demarkacijski črti. Poročila o teh spopadih, tako med Bolgari in Srbi, kakor med Bol-gari in Grki, slikajo položaj, kakor da bi bili napadalci Srbi, oziroma Grki. Prva sofijska brzojavka pravi, da je glavno bolgarsko taborišče do-bilo poročila, da koncentrirajo Srbi velike množine pehote in topništva ob železniški postaji Krivolak (ob že-lezniški progi Skoplje-Veles) in v bližini postaje Udovo. Srbske čete, ki stoje med Štipom in Zletovom, da so pričele zjutraj z ljutim napadom na bolgarske predstraže. Bolgarske če-te so na srbsko ofenzivno odgovorile s protinapadom. O rezultatih tega spopada ničesar ni znanega. Do dru-gega boja je prišlo severno od Leve-tere (v bližini Kavale), kjer so grške čete s svojih sprednjih pozicij pričele ljuto obstreljevati bolgarske oddel-ke. Razvila se je ljuta bitka, katere izid dosedaj še ni znan. — Druga br-zojavka iz Sofije se glasi: Bolgarske čete pri Pravišti je snoči ob osmih zvečer presenetilo živahno streljanje od strani Dojra. Bolgari so se po-stavili v red in so s klici »ura« naskočili z bajoneti Grke, ki so se umaknili in pri tem zažgali vas Leve-tero. Bolgari so zasledovali Grke do Kale Kislika. Še ljutejši naskok so izvršili Grki pri Moštianu in Hemal-tosu, najbrže v svrhu, da razrušijo železniško progo Seres-Drama. Izid te bitke še ni znan.

Dunaj, 30. junija. Posebni kores-pondent »Reichspošte«, znani Wag-ner, brzojavlja iz Sofije, da ga je da-nes dal poklicati bolgarski generalis-imus Savov, ki mu je podal podrob-nosti o bolgarsko-srbskih, oziroma bolgarsko-grških spopadih v Make-doniji. Te podrobnosti se strinjajo z vsebino zgoraj navedenih brzojavk. Korespondent »Reichspošte« pripo-minja, da dogodki, ki so se doigrali v Makedoniji, niso slučajni in da bo do brezdvomno povzročili radikalen preobrat v celi diplomatični situaciji. Min. predsednik dr. Danev je imel danes dopolne dolgotrajna posveto-vanja z dr. Malinovom in dr. Genadi-jem. Car Ferdinand je sprejel danes dopolne v dolgotrajni avdijenci ge-neralisima Savova.

Dunaj, 30. junija. »Südslavische Korrespondenz« javlja iz Sofije: Min. predsednik dr. Danev je izjavil, da Bolgarska pod nobenim pogojem ne izpremeni svojega stališča o bolgar-sko-srbskem sporu. Položaj je nelz-premenjeno resen in skoraj ne more postati bolj kritičen.

Romunska odklanja bolgarske koncesije.

Bukarešta, 30. junija. Zatrjuje se, da je Bolgarska pripravljena Romun-ski koncedirati mejo Tutrakan-Bal-čik, ako se Romunska zaveže, da bo v slučaju bolgarsko-srbske vojne ostala nevtralna. Temu nasproti iz-javljajo romunski merodajni krogi, da se jim ne gre v prvi vrsti za kom-penzacije, marveč za princip balkan-skega ravnotežja. Vesti, da je med Romunsko in Srbijo sklenjena voja-ška konvencija, niso resnične.

Srbija obdrži vse osvojeno ozemlje.

Beograd, 30. junija. Na včerajšnji konferenci staroradikalne stranke je min. predsednik Pašić izjavil, da so se dogodki zasukali tako, da bo Srbi-ja najbrže pridržala vse ozemlje, ki ga je osvojila njena armada. — Pašič-čev kabinet ostaja v celoti na krmlu. Prestolonaslednik kraljevič Aleksan-der je prispel danes semkaj iz Skoplja.

Akcija Romunske.

Berolin, 30. junija. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja: Postopanje Romunske v balkanski krizi se v tu-kajšnji diplomatični krogih mirno presoja. Romunska se nahaja ravn-o-tako, kakor Avstro-Ogrska vsled bal-kanske krize v zelo kočljivem položaju. Naiboljši temelj za mirno in smoteno

politiko obeh držav je bil položaj, ka-kor pred vojno. Vendar pa se ni mo-gla niti Avstro-Ogrska, niti Romunska upirati iz političnih ozirav razpadu donavske države. Avstro-Ogrska je v teku dogodkov našla širok, nov temelj za svojo balkansko politiko: popolno neodvisnost balkanskih držav. Ta prin-cip skoraj gotovo zasleduje tudi ro-munska politika na Balkanu. Vsled tega ni, kakor zatrjujejo v merodajnih krogih, nikakšnega vzroka, da bi se ne želel romunskim prijateljem miru pri njihovi sedanjih posebni akciji uspeh. Seveda je še vprašanje, je-li bo imela Romunska s svojo diplomatično akcijo oni pozitivni uspeh, kakor upamo. Razentega se boje, da bo vsled postopanja Romunske proti Bolgarski prišla Srbija z novimi zahtevami, kar ne bo ravno v interesu miru.

Izjava bolgarskega vojnega mini-strstva.

Dunaj, 30. junija. Dopisnik »N. Fr. Presse« brzojavlja iz Sofije: V vojnem ministrstvu izjavljajo: Srbi-ja je vrgla Bolgarski rokavico v obraz. Njena makedonska armada je dobila povelje, da napade bolgarske pozicije pri Štipu. Ta napad je v stra-tegičnem oziru razumeti tako, da skušajo Srbi prebiti bolgarski cen-trum.

Bolgarsko-grška bitka.

Atene, 30. junija. Iz Soluna br-zojavljajo: Med Dojranom in Solu-nom se je vnela ljuta bitka med Bol-gari in Grki. Od daleč se sliši stra-hovito grmenje topov. Izid bitke še ni znan, ker se borba še vedno na-daljuje.

Vpad albanskih čet v Makedonijo.

Rim, 30. junija. Iz Albanije so došle vesti, da se je znanemu bolgar-skemu revolucionarju Sandanskemu akcija v Albaniji popolnoma posre-čila. Na meji so že pripravljene čete, ki vdoro iz Albanije v Makedonijo.

O petrogradskem sestanku.

Beograd, 30. junija. Vladna radi-kalna stranka je sprejela resolucijo, v kateri izreka ministrskemu pred-sedniku popolno zaupanje. Po prvot-nih dispozicijah bi Pašić moral danes preko Dunaja odpotovati v Petro-grad. Položaj pa se je tako izpreme-nil, da je sedaj čisto negotovo, da-li se bo sestanek balkanskih minist-rskih predsednikov sploh vršil.

Dunaj, 30. junija. »Politische Korrespondenz« poroča iz Sofije: Ako se Srbija definitivno odloči spre-jeti razsodišče carja Nikolaja, potem se ministrski predsednik dr. Danev v sredo odpelje v Petrograd, kjer se bo skušalo poravnati bolgarsko-srbski spor, obenem pa tudi doseči spora-zum z Grško potom osebnih poga-janj med dr. Danevom in Venize-lesom.

Senzacionalna afera v Pulju.

Pulj, 30. junija. V soboto je do-spel semkaj poštni in brzojavni rav-natelj, dvorni svetnik Pattay, v spremstvu bivšega policijskega ko-misarja dr. Mlekuša, koncipista Mi-roslavića in več policijskih agentov. Ta komisija se je napotila v poštni urad v ulici Carrara poleg Narodne-ga doma. Poštni urad so takoj zaprli, uradnikom in uslužbencem so uka-zali, naj takoj zapuste uradne prosti-re ter se odstranijo. Nato se je vršila v poštnih prostorih hitna preiskava, ki je trajala pozno do večera. Isto-časno je policija aretirala poštnega uradnika Nikoficha in nekega posest-nika Ivanševića. Odvedli so ju na policijo, kjer so ju zasliševali skoraj do jutra. Tekom včerajšnjega dneva je policija izvršila še več drugih are-tacij. O vzrokih teh aretacij ni ničesar znanega, ker čuva policija naj-strožjo tajnost. Zato se ne more iz-vedeti niti imen vseh aretovanecv. Eno pa je gotovo, da se pri aferi ne gre za kakšne poverebe, marveč toliko kot gotovo je, da je oblast prišla na sled neki veleizdajski aferi. Za-trjuje se, da so v afero zapleteni tudi neki častniki.

Komisariat na Češkem.

Dunaj, 30. junija. Cesar je danes sprejel v posebni avdijenci minist-rskega predsednika Stürgkha. V tej avdijenci je Stürgkh predložil cesar-ju svoje nasvete glede uvedbe upravne komisije na Češkem. Uved-ba te komisije se uradno sedaj še ne razglasi, marveč še le kasneje.

Volitve v Aradu.

Arad, 30. junija. V soboto pono-či ob pol 11. je bil razglašen rezultat državnozbornih volitev. Od 4033 od-danih glasov je dobil ministrski pred-sednik grof Tisza 2470 glasov, kan-didat opozicije grof Aladar Szecheny pa 1563 glasov. Seveda je zmagala nasilnost ogrske vladne stranke in pa denar.

Nemška brambena predloga.

Berolin, 30. junija. Nemški dr-žavni zbor je v današnji svoji dopol-danski seji sprejel brambno predlogo v tretjem čitanju.

Gospodarstvo.

Uspešno gnojenje pašnikov in travnikov. Pri gospodarstvu s pašniki nam preti nevarnost, da ledina, zlasti ob poletni vročini, trpi in se jesenska paša skrči, pogosto je pa sploh ni. Ako pa gnojimo s hitro učinkujočim, v vodi topljivim, fosforjevo kislino obsegačim superfosfatom, 200 do 300 kg za ha in 50 do 80 kg žveplenokislega amonijaka meseca junija in julija, se doseže globoko in močno vkoreninjenje ter zvišanje poganjanja trav in krmilnih rastlin in se te obeme napravijo odporne proti pripeki, kar nam zagotovi jesensko pašo. Isti način gnojenja je nujno priporočati pri travnikih, zlasti ob pozni prvi košnji in so travniki onemogli vsled zrnčavosti trav in izgublajo moč poganjanja. S primernim gnojenjem dosežemo zanesljivo in polno otavo, ki nam majhne stroške bogato poplača.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za „Ciril in Metodovo družbo“ Gusti Dekleva v Vremskem Britofu 4 K 24 v. (darovali c. kr. geom. Rojce Karlo, Gusti in Janko Dekleva dobiček igre na kocke), Janko Rahne c. kr. notar na Brdu 20 K, mesto venca na grob nadučit. Lovro Letnarja iz Mengša, Milan Vrežec, nadučitelj v Skrljevem 4 K 76 v, nabral skrljevski fant Ovidoni Angelj v družbeni nabiralnik na veselici „Kmetško izobraževalnega društva Branik“ v Skrljevem, Ant. Sinkovec ml. iz Kranja 25 K, nabralo na fantovskem večeru g. Janko Sajevica, gđc. Jožica Petan 2 K, nabrala ob priliki godovanja g. J. Gostinčarja v Klečah in dr. Janko Zirovnik, odvetnik v Ljubljani 10 K, iz kazenske poravnave Petelin ca. Mazi. Skupaj 66 kron.

Za „Sokolski dom Sokola I. v Ljubljani“ g. Jakob Babnik nabral ob priliki godovanja g. Kočaraka v gost. pri Kavčiču na Privozu v Ljubljani 12 kron.

Za „Sokolski dom Sokola II. v Ljubljani“ g. Jakob Babnik nabral ob priliki godovanja g. Kočaraka v gost. pri Kavčiču na Privozu v Ljubljani 12 kron.

Živel nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. junija: Ana Stadler, kleparjeva žena, 55 let, Elizabetna cesta 8.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lasina in tisk „Narodne tiskarne“.

Lilijskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Dččin n. L.

ostane prejšnjim nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neupljuje za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznanja pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijska krema „Manera“ čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Svarilo!

Koder se prodajajo ponaredbe, naročite pristni

naravnost od izdelovalnice pod naslovom:

Rastlinska destilacija „FLORIAN“ v Ljubljani.

Postavno varovano.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi daneske borze 30. junija 1913

Menjalni papirji.	Dinar	Blagovna
4% majeva renta	82-05	82-25
4-2% srebrna renta	84-50	84-70
4% avstr. krona renta	82-25	82-45
4% ogr.	80-90	81-10
4% kranjsko deželno posojilo	—	94-50
4% k. o. češke dež. banke	86—	87—

Srečke.	Dinar	Blagovna
Srečke iz l. 1860 %	448—	460—
„ 1864 „	675—	685—
„ flake	275—	285—
„ zemeljske l. izdaje	275—	285—
„ „ II.	246-50	256-50
„ ogrske hipotekne	228—	238—
„ dun. komunale	469—	479—
„ avstr. kreditne	469—	479—
„ ljubljanske	60—	66—
„ avstr. rdeč. križa	53-50	57-50
„ ogr.	29—	34—
„ turške	24—	28—
„ bazilika	229—	232—

Blagovna.	Dinar	Blagovna
Ljubljanske kreditne banke	413—	417—
Avstr. kreditnega zavoda	618-50	619-50
Dunajske bančne družbe	508-25	509-25
Južne železnice	121-50	122-50
Državne železnice	709-40	710-40
Alpine-Montan	923-50	924-50
Češke sladkorne družbe	338—	341-50
Zivnostenske banke	262-75	263-75

Valuta.	Dinar	Blagovna
Cekini	11-42	11-47
Marke	118-04	118-25
Franki	95-60	95-80
Lire	93-30	93-50
Rubli	252-75	253-75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 30. junija 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	11-34
Pšenica za april 1914	za 50 kg	11-83
Rž za oktober 1913	za 50 kg	8-94
Oves za oktober 1913	za 50 kg	8-67
Koruza za julij 1913	za 50 kg	7-67
Koruza za avgust 1913	za 50 kg	7-87
Koruza za oktober 1913	za 50 kg	7-47

Efektiv

Trdneje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 309-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
28.	2. pop.	734-5	17-0	vih. szah.	dež
9. zv.	737-0	15-0	sr. szah.	del. oblak.	
29.	7. zj.	738-5	10-3	sl. jug	jasno

2. pop.	736-2	22-2	del. oblak.
9. zv.	734-6	15-0	sl. szah.
30.	7. zj.	735-0	13-3 sl. svzh. brezobl.

Srednja predvečernja temperatura 14-6°, norm. 19-0° in včerajšnja 15-8°, norm. 19-0°, Padavina v 24 urah 0-6 mm in 0-7 mm

Zahvala.

Povedom smrti gospe 2318

Ane Stadler

nam je došlo toliko dokazov sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.

Prosimo tem potom za sočutje ob naši boli ter za lepe darovane vence sprejeti presrečno zahvalo.

Žalujoci ostali.

V Ljubljani, 29. junija 1913.

Zahvala.

Za neštete dokaze presrečnega sočutja ob smrti našega iskreno ljubljenega edinega 2314

Ricota

kakor tudi za prekrasne vence in šopke, za mnogobrojna pisma toložiła ter za zadnje spremstvo gg. uradnikom tobačne tovarne in vsem ostalim cenj. spremljevalcem izrekava tem potom svojo najglobljejšo zahvalo.

Arcadio Bonfilioli, c. kr. pristav — Adela Bonfilioli roj. Kokalj, starši.

Zahvala.

Za vso ljubezen, izkazano predragemu soprogu, oziroma očetu, gospodu 2316

Lovru Letnarju

ob njegovi boleznih in smrti, kakor tudi za vse presrečne dokaze blagega sočutja ob tej veliki nesreči se najlepše zahvaljujemo.

V Mengšu, dne 29. junija 1913.

Ana in Ivan Letnar.

Fran Doberlet star. naznanja v lastnem in v imenu svojih otrok ter vseh sorodnikov prežalostno vest o smrti svoje zveste družice, oz. matere, tašče, stare in prastare matere, sestre, svakinje in tete, gospe

Leopoldine Doberlet

ki je po dolgem, mučnem hiranju včeraj v nedeljo, 29. junija, previdena s sv. zakramenti za umirajočo ob 7. zvečer v 78. letu starosti blaženo preminila.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 2. julija ob 1/2 uri popoldne iz hiše žalosti, Frančiškanska ulica št. 8., na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. posmrtni maše se bodo služile v frančiškanski in trnovski cerkvi.

Na izrečno željo umrle se morebitni darovani venci hvaležno odklanjajo.

V LJUBLJANI, 30. junija 1913.

2308

trgovski pomočnik

mešane stroke s trgovsko šolo išče službe. Prijazne ponudbe na nalov. Anton Beršnjak, Zatična.

Kupim hišo ali vilo

v Ljubljani; reflektiram na vrt, vodo-vod ter električno razsvetljavo. Oferti z načrti, navodilom dohodkov in stroškov na: Julij Mazelle, trgovec in velepos. Gradac, Belokrajina.

Radi boleznih oddam takoj pod ugodnimi pogoji, dobro vpeljano na debelo (engros) 2275

špecerijsko trgovino.

M. Spreitzer, posestnik in trgovec v Ljubljani.

Proda se takoj iz proste roke za nizko ceno

hiša z lepim vrtom

v kateri se nahaja dobro idoča gostilna, je tudi jako pripravna za mesarsko ali pekarsko obrt. Prodajo se tudi travniki. Natančno se poizve: 2304

Ljubljana, Karlovska cesta št. 28.

Posestvo v Ljubljani

Karlovska cesta šte. 28 obstoječe iz hiše z dobro idočo gostilno, hleva, vrta in travnikov se ceno proda. Hiša je posebno pripravna za mesarsko obrt, ki nudi vse udobnosti. Več se poizve ravnotam. 1829

Išče se za tukajšnje podjetje zanesljiva 2320

kontoristinja

vešča slov., nem. in laškega jezika, perfektna v stenografiji in strojepisu. Slovensko in nemško lastnoročno pisane ponudbe naj se pošljejo pod šifro „Kontoristinja 20“ na upr. »St. Nar.«.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

50 % prihranka tudi na mleku in sladkorju in okusom kajtrik, jadrino dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo sladni čaj. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moke za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno moč! bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg za 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkóczy; Schönbrunnerstrasse št. 109, Josefstädterstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sackstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bojne in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih vrdk Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

Slovenski dijak

srednje ali trgovske šole se sprejme pri obitelji učitelja meščanske šole v Gradcu na stanovanje in hrano. Ponudbe pod Johann Röthel, Bürgerschuller Graz, Schulgasse 24, III. St.

Veliko število

mizarskih pomočnikov išče

Savez hrv. obrtnika, Zagreb, Dalmatinska ul. 1.

Išče se gostilna

v najem ali na račun. 2313

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje in hrano na Rimski c. št. 7, II. nad., vrata 13. 2317

Sprejme se takoj 2312

izurjena prodajalka

manufakturnega in špecerijskega blaga, v govoru in pisavi zmožna slov. in nem. jezika. — Ponudbe na Ivana Budkoviča, Semič, Dolenjsko.

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo, zmožen obeh deželnih jezikov, ter da ima veselje do trgovine

se sprejme pri Leopold Lavšu, trgovina z meš. blagom, Tržič, Gorenjsko.

Po Najvišjem pooblaščenju Njegovoga ces. in kralj. apostolskega Veličanstva.

Izredna

c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija obsega 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 K. 1911

Žrebanje bo javno na Dunaju 3. julija 1913. — Srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstr. 5, v loterijskih nabiralnicah, trafikah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni črteži za kupce srečk zastoj. — Srečke se pošljejo pošt. prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva za državne loterije.

(Oddelek za državne dobrodelne loterije).

faff šivalni stroji

so priznано najboljši.

Pouk šivanja in vezenja na stroj brezplačen.

NOVOST: Najnovejši brzošivalni stroj za krojače, obrtnike, brez čolnička, do 3000 vbodljajev v 1 minuti. Dobi se le pri

Ign. Vok specialna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.

Desetletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

:: TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE ::

1428

Centrala: Ljubljana, Realska cesta št. 26 (poleg plinarne). — Podružnice: Gorica, Trst, Zagreb.

Beton * železobeton
* mostovi * stropi *
dvorane * zazidki
::::: turbin. :::::

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzetje zgradb *
: tehnična mnenja.

Vodovodi * elek-
trične centrale * tur-
bine * mlini * žage *
::::: opekarne in :::::

moderne apnenice.
* * *
Obisk strokovnih
inženirjev na željo.

Pristen dober
brinjevec
se dobi pri
L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Kavarna
vso noč
odprta
LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Od vis. c. kr. deželne vlade koncesijo-
nirano krojaško obrtno učilišče za pri-
krojevanje za moške in damsko stroko.

Tečaj za prikrojevanje

se prične 1. in 15. vsakega meseca;
v nujnih slučajih se sprejmejo učenci tudi
z vsakim dnevom.

Priporočam obnem vzorce za konfekcijo in
:: po meri za moško in damsko stroko. ::
Imetelj 2315

Teodor Kunc, Ljubljana, Prešernova ul. 5/L.

Kdor potuje v Primorje,
naj obiše 845

Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč,
lift, kopeli, kavarna, restavracija z iz-
vrstno kuhinjo. Zmerne cene.

Edini slovenski hotel na Reki
Spoštovanjem Pero Trpinac.

1 poštni zavitek

(3 kg netto)

:: popolnoma naravnega ::

sirupa iz malin

pošlje franko po poštne pov-
zetju za K 5.60 c. kr. dvorni
založnik lekarnar G. Piccoli,
Ljubljana, Kranjsko. Pošilja
se tudi v sodčih in v sterili-
ziranih steklenicah.

„Zdravnik žolodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik žolodca“ je najboljši liker za želodec.

Občinska štedionica v Obrovcu (Dalmacija)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje

1770

po **5%** čisto.

Za vloške in njihovo obrestovanje jamči občina
Obrovac z vso svojo imovino in davčno močjo.

Kavarna Central.

Danes, dne 30. junija

poslovilni
KONCERT
priljubljene
damske kapele Sauer.

Od dne 1. julija naprej
svira vsak večer
:: tukaj že slovito-znani ::
tamburaški zbor
“Javor”
s svojim divnim

:: ženskim četverosplovom. ::

Vstop prost. — Vso noč odprto.

Samo 5 cen! Goodjeawelt čevlji

so najboljši na svetu.

Visoki
čevlji
za
gospode
in
dame
10.50
12.50
14.50
16.50
19.50

Nizki
čevlji
za
gospode
in
dame
9.—
10.50
12.50
14.50
16.50

Trpežni čevlji za otroke, visoki ali nizki.

Velikost .	21—25	26—28	29—31	32—34
na zadrgo	5.90	6.90	7.90	8.90
z gumbi .	6.50	7.50	8.50	9.50

rjavi 1 krono dražji.

Zaloga čevljev H. KENDA

Ljubljana, Mestni trg šte. 17.

1148

Modna in športna trgovina

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

V zalogi so vsi športni predmeti za letni in zimski šport

kakor klobuki, čepice, sviterji, pleteni telovniki,
dokolenice, rokavice, nogavice, pletene,
lodnaste in usnjate gamaše, volnene,
tkane in mrežaste srajce, nepremočljivi
plašči iz oljnate
tvarine, nahrbtniki
vsake izvršitve, pa-
lice, cepini, krplje,
dere ze, umetnople-
tene vrvi, plezalni
čevlji, raznovrstne
posode iz aluminija,
thermos-posode, pa-
tentne svetiljke itd.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

:: Zivahna zveza z Ameriko. ::

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje
(rente, zastavna pisma, delnice, srečke
itd.) — Valute in devize. — Promese
k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice
ter na žiro in tekoči račun. 373

Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomtira: menice, devize in fakture.
— Zavarovanje vredn. papirjev proti
kurzni izgubi. — Revizija žrebanja
srečk brezplačno. — Rembours-krediti.
— Borzna naročila. — Inkaso.